

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVII nr. 797

vineri 9 aprilie 1965

8 pagini 25 bani

Interes de viitori cercetători...

Întîlnire cu viitorii școlari

În clasa I de la Școala generală de 8 ani nr. 2 din Făgăraș este mare animație. Deși mai sînt 20 de minute pînă la începerea lecțiilor, toți școlarii sînt prezenți. Au venit cu toții ca să pregătească clasa, să-și întîmpine așa cum se cuvine oaspeții — copiii din grupa mare de la Grădinița nr. 2 din oraș.

Dar iată-i și pe preșcolarii. Intră doi câte doi, cu ochii curioși, plini de neastîmpăr și, în ordine, iau loc în bănci. La început, emoționați, nu îndrăznesc să vorbească. Dar cînd recunosc printre școlarii pe mulți dintre tovarășii lor de joacă, le zîmbesc ca unor vechi cunoștințe și se simt în largul lor.

„Lecția” a început. Micilor preșcolari li s-a vorbit despre școala în care vor intra și ei la toamnă. Apoi elevii clasei I au citit și au povestit conținutul cîtorva lecții din manualul lor. Cei mici au fost îndemnați să „citească” și ei. Au scos, din alfabetarul mare al clasei, cite o literă de tipar și au aflat ce semn reprezintă.

Apoi o școlăriță a scris la tablă o propoziție. Toți erau curioși să afle ce s-a scris. Un băiat din prima bancă a citit tare cele câteva cuvinte așternute frumos, caligrafic pe tablă: „Bine ați venit!”

A urmat după aceea o oră de aritmetică. Aici oaspeții s-au luat la întrecere cu gazdele. La adunările și scăderile pînă la 10 au răs-puns și cei mici, chiar foarte bine. Cînd a fost vorba însă de exerciții cu trecerea peste zece, au „cîștigat”, firește, cei mari. Preșcolarii au rămas uimiți de precizia și promptitudinea răspunsurilor colegilor lor din clasa I.

Din nou o întrecere: de data aceasta la cîntece și poezii. Atît cei mici cît și cei mari au cîntat și recitat cîntece despre partid și patrie, despre copilăria lor fericită.

Cînd a sunat, preșcolarii s-au hotărît cu greu să părăsească clasa. Au fost invitați să mai vină, pentru a putea participa și la o oră în aer liber.

A. STANCIU, I. VISEA

A ÎNCEPUT ULTIMUL TRIMESTRU

Pentru noi, cei care lucrăm în învățămînt, etapa care a început acum este plină de răspundere: nu numai că trebuie să asigurăm încheierea cu rezultate bune a anului școlar în curs, dar se impune să pregătim și condițiile pentru deschiderea viitorului an școlar. Ce au făcut lucrătorii secției noastre în acest scop, ce își propun să mai facă încă?

Imediat după încheierea trimestrului II, am organizat o serie de acțiuni cu cadrele didactice, pentru a le ajuta să-și intensifice și să-și îmbunătățească activitatea instructiv-educativă. Astfel, am organizat o consfătuire cu directorii de școli, în care s-a analizat munca desfășurată în trimestrul II și s-au dat indicațiile necesare asupra modului în care trebuie să fie îndrumată și controlată activitatea cadrelor didactice în ultima etapă a anului școlar. A avut loc, de asemenea, o consfătuire cu diriginții din toate școlile generale de 8

ani și medii, în care s-au dat indicații pentru întărirea muncii educative în vederea mobilizării elevilor la învățătură și a orientării lor profesionale. Totodată, a avut loc un curs profesional cu durata de 5 zile, la care au participat o serie de cadre didactice cu mai puțină experiență.

În planul nostru de muncă a fost înscrisă inspectarea în această etapă a unui număr de 30 de unități școlare. Cu ocazia acestor inspecții punem un accent deosebit pe îndrumarea activității directorilor de școli în vederea coordonării judicioase a ansamblului muncii din școală, pe orientarea cadrelor didactice în organizarea cu chibzuință a recapitulării finale și a pregătirii elevilor pentru examene, ca și în intensificarea muncii educative prin strîngerea legăturilor cu organizațiile de tineret și cu familia.

Învățătorii și profesorii sînt îndrumați să se preocupe de menținerea frecvenței regulate a tuturor elevilor, de predarea în bune condiții a întregului material prevăzut în programele de învățămînt, de însușirea temeinică a cunoștințelor de către elevi, de reducerea numărului celor rămași în urmă la învățătură sau cu o situație mediocră. În mod special a fost îndreptată atenția cadrelor didactice asupra necesității de a asigura o pregătire temeinică a elevilor din clasele a VIII-a și a XI-a, în vederea prezentării la examenele de absolvire și de maturitate.

Dar, după cum am arătat, perioada pe care o străbatem acum este și perioada în care încep pregătirile pentru anul școlar viitor. Este vorba atît de acțiuni care vizează întărirea bazei didactico-materiale a învățămîntului, cît și îmbunătățirea conținutului său. Ne ocupăm,

astfel, de construirea unor loca-luri de școală în localitățile Suiug, Tarcea, Popești, Bogei, Chiribis, Piscolt și altele, de confecționarea unor materiale didactice etc. În același timp, pe plan pedagogic, ne ocupăm de pe acum de îndrumarea cadrelor didactice în vederea pregătirii lor pentru consfătuirile raionale ce vor avea loc în toamna acestui an și la care se va discuta, după cum se știe, tema „Rolul și metoda folosirii materialului didactic în scopul mării eficienței lecțiilor”.

Ultimul trimestru a început. Ne străduim cu toții să muncim astfel în această perioadă plină de răspunderi încît anul școlar să se încheie cu un bilanț cît mai rodnic și, în același timp, să se creeze cele mai bune perspective pentru activitatea viitoare.

AUREL NANDRA
șeful secției de învățămînt
a raionului Marghita

În acest număr:

Actualitatea —
pag. 2.

La masa rotundă:
PSIHOLOGI —
pag. 3.

Opinii: Metodicile
sprijin prețios —
pag. 4.

Pe căile modernizării —
pag. 5.

Colaborarea cu familia —
pag. 6.

ACTUALITATEA

Sesiune metodico- științifică

Societatea de științe istorice și filologice a consacrat recenta ei sesiune, organizată la Brașov în colaborare cu Institutul de lingvistică al Academiei R.P.R., predării gramaticii și cunoștințelor de stilistică în învățământul de cultură generală. Intrunind laolaltă cadre didactice universitare, cercetători științifici și numeroși profesori de limbă română din toate regiunile țării, sesiunea s-a caracterizat prin dezbateri interesante și utile.

După cuvîntul introductiv rostit de acad. Iorgu Iordan, vicepreședinte al Academiei R.P.R. și director al Institutului de lingvistică, a fost prezentat un referat cu privire la elementele noi introduse în cea de a doua ediție a Gramaticii limbii române și la necesitatea ridicării nivelului de predare a gramaticii în învățământul de cultură generală. Referatul a fost alcătuit de un colectiv format din: prof. Maria Gabrea și prof. Gh. N. Dragomirescu din București, prof. Marin Vătafu, prof. Ștefan Iacob și prof. Ștefan (Mateescu) din Brașov. Un număr de opt coreferate au completat și adîncit problemele puse în discuție. Au stîrnit interes coreferatele privitoare la predarea dialectelor (prof. Ion Iorgovan și prof. Iulian Ugușău, T. Severin), la locuțiuni și predarea lor (prof. Ștefania Golopentia, București) la predarea atributivului (prof. Ștefania Popescu, București), la predarea predicativului (lector Virgil Dron, București), la complementul circumstanțial (prof. Grigore Burduhos și prof. Const. Chilian T. Severin), la predarea propozițiilor subiective (lector I. Chițu, București), la problema corespondențelor în predarea subordonatelor (prof. Gh. Buță, Iași), care au adus contribuții la elucidarea unor probleme complexe de gramatică. Mai puțin s-au ocupat însă coreferatele de aspecte metodice, de prevederile programelor școlare în legătură cu predarea problemelor pe care le-au tratat. Dezbaterile au subliniat această lacună, mulți dintre vorbitori și în special profesorii din învățământul de cultură generală referindu-se concret la căile cele mai indicate pentru înarmarea elevilor cu cunoștințe de gramatică. De asemenea, în cursul discuțiilor s-au făcut numeroase propuneri pentru îmbunătățirea programelor și manualelor școlare.

Referatul prezentat în continuare de tov. Mioara Avram, șeful sectorului de gramatică al Institutului de lingvistică al Academiei R.P.R., privind problemele actuale ale studiilor de gramatică românească, a solicitat în mod deosebit atenția ascultătorilor prin bogăția și competența informațiilor pe această temă. Contribuția profesorilor de limbă română la elucidarea problemelor de gramatică încă nerezolvate, a spus vorbitoarea, este ducită și așteptată de toți cercetătorii Institutului de lingvistică al Academiei.

Concluziile acad. Al. Graur asupra dezbaterilor purtate pe tema studiului limbii române în școala de cultură generală au subliniat faptul că trebuie sporită preocuparea de a simplifica predarea noțiunilor de gramatică, de a folosi toate posibilitățile pe care le are școala pentru a le forma elevilor deprinderi solide de vorbire și scriere corectă.

Un interes tot atât de mare au stîrnit în rândurile participanților la sesiune și lucrările din cea de-a doua zi a acesteia consacrate problemelor de stilistică. Cuvîntul rostit în cadrul acestor lucrări de prof. univ. I. Coteanu, membru corespondent al Academiei R.P.R., i-a informat pe profesori asupra celor mai noi probleme care se pun în dome-

niul stilisticii. În același timp, vorbitorul i-a chemat pe profesorii de limbă română să participe la cercetările inițiate de Institutul de lingvistică în problemele de stil și limbă literară, menționînd intenția institutului de a elabora un amplu dicționar al frecvențelor de vocabular pe opere și scriitori.

În continuare participanții au ascultat un referat prezentat de conf. univ. G. I. Tohăneanu, (Timișoara), apreciat în mod deosebit pentru ampla analiză a problemelor de stilistică din manualele școlare, ca și pentru sugestiile pe care le-a dat în legătură cu mijloacele prin care profesorii de limbă și literatură română pot asigura o mai bună înțelegere a aspectelor stilistice ale operelor literare. Au stîrnit interes și coreferatele „Analiza limbii și stilului unei opere literare” (autor conf. univ. Gh. Bulgăr) și „Despre îmbogățirea vocabularului” (autori prof. Ștefan Munteanu și prof. Ion Mușiu (Timișoara).

Cuvîntul de închidere a lucrărilor sesiunii a fost rostit de conf. univ. Emil Boldan, secretarul general al Societății de științe istorice și filologice din R.P.R., care a afirmat că în viitor societatea își va orienta tot mai accentuat activitatea în spre rezolvarea problemelor ridicate în activitatea practică a profesorilor de limbă română din învățământul de cultură generală.

C. RADOI

Consfătuire pe țară

Între 29 martie și 1 aprilie a.c. a avut loc la Brașov o consfătuire pe țară a Societății de fizică și chimie din R.P.R. în cadrul căreia s-a dezbătut tema: „Experiențe demonstrative și lucrări practice de laborator în fizică și chimie”.

Lucrările consfătuirii au fost deschise de prof. dr. Ion Berca, director general în Ministerul învățământului în continuare, au fost prezentate referatele „Metodica experiențelor demonstrative și a lucrărilor de laborator în fizică” (autor prof. Melanie Mișoc, Brașov) și „Unele aspecte metodice privind experiențele și lucrările practice de laborator în predarea chimiei” (autor prof. Maria C. Stănescu și prof. Alexandru Kocsis, Brașov).

În cadrul discuțiilor s-au conturat două categorii de probleme: asigurarea bazei materiale necesare bunei executării a numărului mult sporit de lucrări practice, precum și metodică desfășurării lucrărilor frontale de laborator pe grupe și individual. În legătură cu prima problemă participanții la discuție au propus, printre altele, crearea unor expoziții în București și în centrele regionale în care să se prezinte aparate în stare de funcționare, precum și un sortiment complet de substanțe chimice și ustensile de laborator.

S-a propus de asemenea, să se înființeze magazine de desface-re a materialelor didactice de la care școlile să se poată aproviziona direct, precum și centre de reparare a acestor materiale.

Referitor la problema metodică desfășurării lucrărilor de laborator, din discuții s-au desprins necesitatea efectuării pe scară largă a lucrărilor frontale individuale la chimie și a lucrărilor pe teme, prin rotație, la fizică, întrucît lucrările frontale cu un număr mare de elevi nu sînt eficiente. S-a propus de asemenea ca în revista de fizică și chimie, seria A, să apară mai multe articole cu caracter metodic și să se publice informații cu privire la metodele moderne de predare a fizicii și chimiei.

Pe ordinea de zi a consfătuirii au fost înscrise și trei conferințe de informare științifică: „Fizica energiilor înalte” expusă

de conf. univ. Călin Beșliu, „Radioactivitatea și aplicațiile ei”, expusă de conf. univ. M. Onescu, șef de laborator la Institutul de fizică atomică și „Stereoizomeria chimică”, expusă de conf. univ. Victor Sahiri, membru corespondent al Academiei R.P.R. De asemenea, reprezentanții ai I.M.D. au prezentat o serie de interesante materiale didactice, care au întrunit aprecierea participanților. Numeroși profesori au făcut în același timp propuneri pentru îmbunătățirea unora dintre aparatele prezentate.

În încheierea consfătuirii — care i-a pus la curent pe participanți cu unele probleme noi din domeniul predării fizicii și chimiei și le-a permis să facă un bogat schimb de experiență — au avut loc vizite la uzinele „Colorom” din Codlea și la uzinele din Rîșnov.

F. ȘTEFAN

Consfătuiri interregionale

Și Societatea de științe matematice din R.P.R. a organizat recent cîteva consfătuiri interregionale cu membrii săi. Temele puse în discuție la aceste consfătuiri — care s-au desfășurat în orașele Galați, Craiova, Ploiești și Tîrgu-Mureș — s-au referit la predarea calculului aproximativ în școala de 12 ani și la activitatea în afară de clasă extrascolară la matematică în școala medie. În același timp, la toate consfătuirile au fost discutate proiectele programelor de matematică pentru clasele VII și VIII.

Urmărind să contribuie la informarea membrilor săi asupra unor probleme noi care se pun în prezent în domeniul învățământului matematicii, Societatea a inițiat și prezentarea în cadrul consfătuirilor a unor conferințe pe teme ca „Locul mecanicii în cadrul științelor naturii și importanța ei în școala de cultură generală”, „Unele puncte de vedere asupra calculului aproximativ”, „Noțiunile de bază ale teoriei probabilităților și statisticii matematice”, „Asupra noțiunii de arie”, „Introducere în teoria jocurilor” etc. Conferințele au fost expuse de acad. prof. Caius Iacob, prof. univ. V. Cseche, prof. univ. A. Haimovici, conf. univ. N. Mihăilă, lector univ. Petre Stavre.

Consfătuirile au prilejuit un larg schimb de experiență în cadrul căruia participanții, discutînd pe marginea referatelor și conferințelor expuse, și-au spus părerea în legătură cu problemele dezbătute, au împărtășit procedeele folosite de ei. Astfel, numeroși profesori, referindu-se la programele pentru clasele VII și VIII, au subliniat multiplele lor trăsături pozitive, făcînd în același timp o serie de observații critice. De exemplu, prof. I. Kelemen (Tg. Mureș) a arătat că programa de aritmetică pentru clasa a VI-a este prea aglomerată, iar prof. Gh. Calapăr (Tîrnăveni), a considerat necesar să se introducă noțiunea de număr rațional în clasa a VII-a.

În același timp, mulți dintre profesorii care au luat cuvîntul la consfătuiri au făcut propuneri și sugestii menite să contribuie în viitor la îmbunătățirea muncii pe care o desfășoară Societatea de științe matematice. Interesante sînt, printre altele, temele care au fost pro-

puse pentru viitoarele consfătuiri: „Rezultate ale introducerii elementelor de modernizare a matematicii în școala de 8 ani” (propusă de prof. Mihaela Mihailescu, București), „Introducere a unor noțiuni de logică matematică în școala medie” (propusă de prof. Constantin Ciobotea, Turnu Severin), etc.

În ceea ce privește perfecționarea muncii în cercurile de elevi organizate de filialele Societății, marea majoritate a participanților a considerat că sînt mai utile cercurile pe clase și a propus ca cercurile pe oraș să funcționeze numai în localitățile unde există cel puțin trei școli medii, abordînd o tematică variată, în care să se acorde locul cuvenit matematicilor moderne.

Foarte instructive au fost, pentru participanții la consfătuiri, și vizitele organizate cu prilejul acestora la Rafinăria de la Brazi, la Combinatul Siderurgic „Gheorghe Gheorghiu-Dej” din Galați și la Șantierul naval din acest oraș, la Combinatul chimic de la Ișalnița, la fabrica de mobilă din Tîrgu Mureș.

S. FĂNICĂ

Analiză a muncii școlilor profesionale și tehnice

Preocupîndu-se îndeaproape de ridicarea continuă a nivelului pregătirii viitorilor muncitori și tehnicieni, organele locale de partid și de stat din regiunea Argeș au organizat recent o amplă consfătuire, în cadrul căreia a fost analizată munca desfășurată de școlile profesionale și tehnice din regiune. Participanții la consfătuire — directori de școli, cadre didactice, reprezentanți ai unor ministere și organizații centrale — au ascultat o informare asupra rezultatelor obținute în primele trimestre ale acestui an în școlile profesionale și tehnice din regiunea Argeș, precum și referate care s-au ocupat de aspectele principale ale activității instructiv-educative din aceste școli — conținutul științific al lecțiilor, organizarea și desfășurarea practicii în producție, educația moral-cetățenească a elevilor. Faptul că aceste referate au fost prezentate de școli fruntase din regiune (Grupul școlar de pe lângă Uzina metalurgică din Cîmpulung-Muscel, Școala profesională de construcții din Pitești și Școala profesională de pe lângă Uzinele textile din Pitești) a permis popularizarea unora dintre cele mai eficiente metode ale muncii instructiv-educative.

Pe marginea informării și a referatelor prezentate în consfătuire s-au purtat discuții vii, care au antrenat un mare număr de participanți. Cei ce au luat cuvîntul în cadrul discuțiilor au scos în evidență aspectele caracteristice ale activității desfășurate în școli și au făcut propuneri menite să contribuie la ridicarea continuă a nivelului de pregătire al elevilor.

A reieșit clar, în cursul discuțiilor, că cele mai bune rezultate se obțin acolo unde conducerile școlilor, aplicînd îndrumările organizațiilor de partid, muncesc cu spirit de răspundere și valorifică din plin ajutorul pe care îl pot primi din partea organizațiilor de tineret în mobilizarea întregii mase a elevilor la un studiu ritmic și aprofundat, la îndeplinirea sarcinilor legate de practica în producție, acolo unde colaborarea cu organizațiile U.T.M. constituie o preocupare pentru toate cadrele didactice

După cum s-a subliniat în cadrul consfătuirii, calitatea muncii școlilor s-a îmbunătățit continuu și datorită interesului mereu crescînd pe care îl manifestă față de pregătirea viitorilor muncitori și tehnicieni întreprinderile beneficiare. Acestea pun la dispoziția școlilor cadre de specialiști din producție cu cea mai bună pregătire profesională, le țin la curent cu ceea ce este nou în tehnică, le procură numeroase materiale didactice pentru laboratoare și cabinete, asigură locuri de practică în concordanță cu meseriile pentru care sînt școlari-zați elevii.

Analizînd în profunzime munca școlilor, cei care au luat cuvîntul au relevat, pe lîngă aspectele pozitive ale acestei munci, și neajunsurile care o caracterizează, făcînd propuneri în vederea lichidării lor. S-a arătat, bunăoară, că în prezent este încă nesatisfăcător modul de desfășurare a practicii în producție la anul IV din școlile tehnice agricole de 4 ani. Toți cei care au luat cuvîntul în legătură cu această problemă au considerat ca nepotrivită alegerea perioadei de iarnă pentru instruirea practică a elevilor din anul IV, deoarece în această perioadă nu există condiții satisfăcătoare de asigurare a unor locuri de muncă corespunzătoare. Larg dezbătută în discuții a fost și problema profilului de pregătire al tinerilor din școlile tehnice agricole, care trebuie stabilit astfel încît ei să devină mai utili producției.

Printre problemele ridicate în cadrul consfătuirii a fost și aceea a necesității de a se eșalonat într-un asemenea mod studiul în școlile profesionale, încît vîrsta la care termină absolvenții acest studiu să coincidă cu vîrsta minimă de angajare în producție, în conformitate cu legislația în vigoare. În același timp s-a ridicat problema asigurării unui raport corespunzător între numărul de fete și numărul de băieți școlari-zați la diferite meserii, în funcție de specificul acestora.

Mulți dintre cei care au luat cuvîntul s-au referit la necesitatea de a se asigura îmbunătățirea în continuare a planurilor de învățământ, a programelor școlare, a nomenclatoarelor, instructivelor etc. și, în același timp, să se ia măsuri pentru o mai eficientă îndrumare a desfășurării învățământului în școlile profesionale și tehnice. În acest scop, au subliniat vorbitorii, ar fi necesar să se intensifice activitatea secțiilor de învățământ, astfel încît să crească competența, operativitatea și eficiența intervențiilor lor.

Larg dezbătute au fost în consfătuire și problemele muncii educative din școlile profesionale și tehnice. În mod deosebit s-a stăruit în această privință asupra activității educatorilor supraveghetori din internate. Intrucît aceștia sînt chemați să se afle mult timp în mijlocul elevilor și să aibă o mare influență asupra lor — au spus participanții la discuții — se cere să fie selecționată cu grijă, să li se asigure o mai mare stabilitate și să se manifeste o grijă sporită pentru perfecționarea pregătirii lor cultural-ideologice, astfel încît să poată îndeplini în condiții mai bune sarcinile ce le revin.

Accentuînd asupra faptului că producția viitorului va fi realizată cu ajutorul automatizării și liniilor automate de fabricație, al tehnicii semiconductorilor, că se solicită oameni cu o pregătire superioară, cunoscători ai proceselor ce se petrec dincolo de apăsarea unui buton la un tabel de comandă, tovarășul Gheorghe Năstase, secretar al Comitetului regional P.M.R. Argeș, a indicat, în încheierea discuțiilor, măsurile ce urmează a fi luate în viitor pentru îmbunătățirea continuă a instruirii și educării elevilor din școlile profesionale și tehnice ale regiunii Argeș, astfel încît acestea să dea producției cadre înalt educate, înarmate cu o pregătire tehnică, adevărați oameni ai societății noastre socialiste.

Ing. M. DOROBANȚU

La masa rotundă

PSIHLOGI

După cum se știe, cunoașterea aprofundată a coordonatelor psihologice în funcție de care se cer alce și orientate modalitățile de activitate pedagogică este o condiție primordială, indispensabilă, a succesului acestor activități. Ținând seama de însemnătatea acestei probleme în ansamblul procesului de învățămînt, redacția „Gazetei învățămîntului” a organizat o discuție cu specialiști în domeniul psihologiei, pentru a semnala cadrelor didactice câteva dintre aspectele mai importante pentru practica la catedră. În pagina de față prezentăm discuțiile referitoare la problema atenției, purtate cu tovarășii Ursula Schiopu, Valentina Radu, Elena Maftei și Efraim Fischbein, de la Institutul de psihologie al Academiei R.P.R.

Red.: Cred că pentru început ar fi necesar să lămurim care este locul atenției în activitatea intelectuală a elevilor și să luăm în discuție unele cauze care îi fac să nu fie atenți.

U. Schiopu: Aș vrea să ne oprim la început asupra unei situații speciale cu privire la atenție. Există unele probleme care sînt ingrat tratate de istoria științelor ce trebuie să le definească. Așa s-a întâmplat cu atenția. Dar pentru că tratamentul ingrat al acestei probleme a fost determinat de exigențe speciale, legate de destinul științific al întregii psihologii, să ne referim la „drama” istorică a atenției în contextul faptelor ce au determinat-o și care cer să fie clarificate cit mai temeinic.

Să analizăm o situație banală, pe care o legăm obișnuit de anumite caracteristici ale atenției. Se întâmplă uneori ca un elev din clasa a III-a, să spunem, solicitat să citească un fragment dintr-un text de lectură să ne erveze prin greșelile pe care le face — omisiuni, deformări ale unor cuvinte, adausuri de sunete etc. Se poate oare afirma că acest elev, comparat cu un altul care nu are deformări de lectură, posedă o atenție mai puțin dezvoltată? Admițind că elevul ce a făcut lectura defectuoasă ar desfășura și alte activități cu același conținut de greșeli, omisiuni, deformări, se schimbă situația? Sau, schimbînd puțin obiectivul, dacă un elev dintr-o clasă mai mare (un adolescent), răspunde anapoda o dată sau de mai multe ori la întrebările ce se pun în clasă, manifestă carențe ale atenției? Există oare „atenția” ca o însușire, capacitate, particularitate a activității psihice? Sau aceste carențe episodice sînt în fapt deficiențe de percepție, de memorie, de înțelegere și se datoresc încordării afective, oboselii etc?

Aceste probleme au fost puse de exigențele metodologice create în psihologie o dată cu transformarea sa într-o știință experimentală. În astfel de condiții, „atenția”, mult studiată la sfîrșitul secolului al XIX-lea, a fost practic goliță de conținut la începutul secolului al XX-lea. Ea a revenit în atenția specialiștilor abia în ultimele două decenii, sub influența unor complexe studii electroencefalografice care au pus în evidență prezența unor unde speciale proprii creierului în stare de activitate, denumite unde alfa sau unde ale creierului atent. Astfel au renăscut din cenușa problemele „atenției” alături de cele ale stării de vigilitate, de alertă.

Red.: Se poate vorbi, deci, de „atenție” cel puțin în ca de o realitate ipotetică a conștiinței?

U. Schiopu: Da. Privită ca o expresie a orientării și concentrării activității psihice, atenția reprezintă seismograful fin al pregătirii pentru rezolvarea unei situații. A unei probleme, fiind în același timp și instrumentul de mobilizare a efortului necesar pentru depășirea multor dificultăți (cu substrat afectiv) implicate în orice fel de activitate complexă de durată. Și pentru că acest instrument fin se construiește în permanență din cenușa faptelor consumate, „atenția” prezintă caracteristici individuale și stadiale și niveluri de concentrare, mobilitate, dispersie, volum etc. foarte variate. Tocmai de aceea este util să cunoaștem cît mai multe din caracteristicile ei. Din păcate, lipsește un tabel complet, verificat, care să indice frecvențele relative ale diferitelor tipuri de atenție specifice școlarelor pe parcursul claselor I—XII. Cercetări experimentale efectuate în condiții de laborator au pus în evidență doar faptul că atenția legată de activitatea analizatorilor are un caracter evident oscilant — după o secundă de concentrare apar oscilații spontane. În caz de solicitare expresă, fixația pe un obiect sau altul poate ajunge la 5—6 secunde. Atenția legată de nivelul proceselor superioare de idee este mai antrenată la adolescenți și, ca atare, neatentia mani-

festată uneori de aceștia prin divagații sau incoerențe este mai degrabă un indicium al unor cunoștințe insuficient fixate și nesistemizate.

Red.: Cum pot fi soluționate cazurile de neatentie, ce măsuri sînt indicate în școală — în planul exigențelor psihologice — pentru a stimula atenția elevilor?

U. Schiopu: Rețete nu se pot da. Soluțiile depind de condițiile fiecărui caz în parte. Există însă o regulă generală: necesitatea de a cunoaște aprofundat persoana care manifestă neatentia și condițiile intime de existență ce-i sînt specifice.

E. Fischbein: Evident, problema atenției nu poate fi tratată separat de ansamblul trăsăturilor care alcătuiesc personalitatea copilului, separat de unii factori mai importanți care determină atenția. Consider că există o condiție de valabilitate generală, de care este în mod special legată atenția tuturor elevilor. Este elementul interes. Pedagogii nu se pot mulțumi cu simpla solicitare a atenției, ci sînt chemați să o și formeze, să o construiască ca modalitate de reacție, de atitudine. Or, acest lucru nu se poate face decît clădind pe fenomene de interes. Un om — și cu atît mai mult un copil — nu poate fi făcut atent decît dacă este interesat de ceva.

De aci rezultă multe probleme. De pildă, se spune că este necesar ca elevii să fie atenți la toate disciplinele. În același timp, însă, știm că sistemul de interese ale copiilor se individualizează în conformitate cu aptitudinile, înclinațiile etc. Este obligatoriu ca sistemul de interese să fie adus la același nivel? Este posibilă această egalizare, această exigență uniformă pentru domenii din ce în ce mai numeroase și ample? Problema este destul de complicată. În această privință aș emite niște păreri strict personale. La clasele I—IV problema este mai puțin acută. Este necesar ca toți copiii din aceste clase să-și însușească în egală măsură cunoștințele predate. Dar pe măsură ce copiii cresc se impune, cred, o structurare a intereselor lor, dirijată de pedagog pe anumite direcții. Aceasta nu înseamnă că trebuie să li se permită copiilor să fie neatentii la unele discipline, ci doar să fie ajutați să ajungă la o anumită ierarhie a intereselor lor. Repet, aceasta e o părere personală.

Un alt aspect al problemei care mi se pare important este următorul: nu tot ceea ce se spune în clasă solicită în egală măsură atenția copilului. Există idei care au un rol auxiliar în logica lecției și care nu impun în mod special solicitarea atenției. În vreme ce altele sînt absolut necesare în fixarea cunoștințelor, în activitatea ce se desfășoară în clasă. De exemplu, unii profesori utilizează magnetofonul pentru a înregistra greșelile copiilor în învățarea unei limbi străine. E bun procedeul? Se pare că nu, deoarece în numeroase cazuri s-a dovedit că analiza specială și prelungită a greșelilor duce la fixarea, la memorarea lor.

U. Schiopu: Relația între interese și atenție este importantă. Există anumite condiții care determină în mod spontan participarea sau neparticiparea la activitatea școlară. Una constă în aceea că de la un an la altul dificultățile la diverse discipline nu sînt egale. Aceasta atrage după sine mobilizarea atenției elevilor pentru fiecare problemă și, în același timp, determină solicitarea din ce în ce mai intensă a atenției voluntare, care se realizează cu mare consum de energie. Apoi, tot de la un an la altul se înmulțesc numărul profesorilor, iar aceștia diferă din punctul de vedere al cunoștințelor de care dispun, al modului de predare și al personalității proprii, deci al mijloacelor de a solicita atenția și interesele elevilor. În chip foarte subtil, toate acestea influențează considerabil dezvoltarea intereselor și, deci, prezența atenției.

Pe lîngă strădanile pe care profesorul trebuie să le depună pentru lichidarea acelor dificultăți care apar pe măsura trecerii dintr-o clasă în alta, cred că trebuie să se acorde atenție unor resorturi mai profunde ale personalității elevilor — sentimentul responsabilității, al datoriei etc. Se poate observa în școală cam următorul fenomen. Elevii mici sînt atenți. De ce? Pentru că în genere întregul sistem de cunoștințe predate la aceste clase nu prezintă dificultăți prea mari și pentru că între învățător și elevi există o legătură afectivă, care facilitează depășirea eventualelor greutăți. Totodată, aici este solicitată mai ales o formă de atenție mai primitivă, mai simplă. La școlarii din clasele V—VIII încep să se organizeze și să se selecționeze mai evident interesele cognitive. În aceste condiții, dacă nu există o perseverență pe linia dezvoltării elementelor legate de responsabilitate, datorie etc., adică de structura întregii personalități, apar foarte mari decalaje în ceea ce privește interesele față de un obiect sau altul, fapt ce nu este pozitiv pentru dezvoltarea personalității școlarului și pentru pregătirea lui generală. Spre clasa a XI-a, elevii încep să devină mai egali în atitudinea față de obiectele de învățămînt și în randamentul studiilor acestora. Deoarece toate interesele de cunoaștere se subordonează și se restructurează datorită activității puternice a atenției de a depăși momentul școlii de cultură generală și de a trece la etapa de însușire a bazei unei profesii.

Red.: Ce alte mijloace, alături de cele care privesc problemele de ordin educativ, pot utiliza profesorii pentru a trezi interesul și deci atenția elevilor?

E. Fischbein: Unul dintre mijloacele importante pentru a stimula atenția — dar căruia nu i se acordă pretutindeni suficiență însemnată — îl constituie acela de a-i determina pe elevi să-și pună probleme. Pe măsură ce copiii cresc, acest mijloc capătă o importanță din ce în ce mai mare. Orice cunoștințe care urmează să fie însușite de elevi trebuie să răspundă unei întrebări pe care și-o pun ei. Dacă transmitem cunoștințele pur și simplu dacă aceste cunoștințe nu răspund unor întrebări pe care elevii și le-au pus și deci nu le simt „ale lor”, avem puține șanse să le reținem atenția. O cunoștință care nu răspunde unei probleme, fie și în forma cea mai rudimentară, cade în gol.

Red.: Rezultă de aici că eforturile de concentrare voluntară a atenției trec pe un plan secundar?

V. Radu: Nu. De aici rezultă doar necesitatea de a construi înainte de răspuns întrebarea care nu există spontan. Dar a forma receptivitatea pe această cale nu înseamnă să transformi lecția într-un teatru, într-un spectacol plăcut, ci să realizezi corelația cu factorii interni ai personalității copiilor, determinîndu-i să gîndească la problema respectivă. Nu înseamnă că profesorul trebuie să vină în clasă cu clopoței și cu sorcove ca să capteze atenția involuntară, ci doar să trezească la vreme acest fond problematic al copilului.

E. Maftei: Elementele noi pot fi o condiție a unei bune mobilizări a atenției, după cum baterea pasului pe loc, adică repetarea unor lucruri arhicunoscute, poate să ducă la distragerea atenției.

E. Fischbein: Afară de aceasta, este absolut necesar ca elevii să fie astfel educați încît să facă efortul voluntar pentru a învăța și ce nu îi interesează. În astfel de cazuri apelăm la un fenomen de receptivitate mai generală. Există și aici o anumită ierarhie: de la interese care pot fi captate direct pentru faptul respectiv la altele, care pot fi captate prin intermediul liniilor de perspectivă.

V. Radu: Este în general un lucru știut că atenția cere o condiție externă și o condiție internă. Condiția externă privește ambianța școlară, tonul folosit de profesor, materialul ilustrativ, relațiile pe care el le are cu fiecare membru al clasei, iar cea internă — interesul, caracterul „problematic” al predării lecției, accesibilitatea.

Subsumate acestora există unele aspecte particulare care n-au fost amintite aici și care condiționează atenția. Unul este

acela al pregătirii lecțiilor pentru acasă. Pentru ca o lecție să fie însușită și înțeleasă este strict necesar ca elevii să posedă cunoștințe anterioare. Lecțiile nu se învață, bineînțeles, numai în clasă. Modul cum copiii își fac temele mi se pare a fi o problemă care cade încă, în unele locuri, în afara preocupărilor profesorilor. Este însă important ca toți învățătorii și profesorii să se ocupe de felul cum pregătesc copiii temele nu numai prin control, ci și prin îndrumare. Mai temeinica sau mai puțin temeinica însușire a cunoștințelor din lecțiile anterioare influențează mult asupra atenției elevilor la lecțiile curente.

Un alt aspect privește pregătirea anterioară școlii. Copiii preșcolari sînt deseori „indopați” în familie cu cunoștințe de tip școlar. În momentul cînd vin la școală, majoritatea cunoștințelor din programa primei clase le sînt familiare. Acești elevi răspund foarte ușor, dar pierd momentul în care ar trebui să-și formeze atenția voluntară de tip școlar, tocmai pentru că ceea ce li se predă nu reprezintă pentru ei nimic nou atîtia vreme cît au dobîndit cunoștințe în forme mult mai complicate încă de acasă.

S-a vorbit de faptul că gradul concentrării atenției depinde de personalitatea elevului. Aș vrea să mă refer și la o situație inversă — la influența pe care o are atenția bine educată asupra dezvoltării personalității. În genere, atenția voluntară, mobilizarea la o anumită activitate școlară este mare în urma antrenării ei zilnice. Activitatea a avut și are o foarte importantă influență educativă. Rolul muncii în procesul formării omului este cunoscut. De altfel, este la îndemîna oricui faptul de observație că elevii din școlile profesionale, lucrînd mai multe ore în atelier, unde au de executat piese și unde rezultatul activității constituie mijlocul de control al calității activității, dobîndesc o atenție fină, capacitate complexe de concentrare.

Red.: Ce relații se pot stabili între atenție și solicitarea afectivă?

E. Fischbein: La literatură sau la istorie, la disciplinele umaniste în general, poți să te servești foarte bine de fondul afectiv, de stimularea afectivă prin elemente specifice disciplinelor respective. La științele pozitive trebuie să se apeleze însă la un element mai subtil, pe care l-aș numi ecuația intelectuală. Și aici, ca și în toate cazurile, există un punct optim care nu trebuie depășit. Vreau să atrag atenția asupra necesității de a evita exagerările. Elevul poate fi pînă într-atît impresionat de elementul afectiv încît după aceea să nu mai rețină esențialul. Deci, și aici, să nu se uite măsura.

E. Maftei: Nu întotdeauna starea de aparentă concentrare înseamnă și o participare, după cum nu întotdeauna o anumită stare de animație oarecum gălăgioasă înseamnă distragerea atenției. În multe cazuri ea poate fi un rezultat al curiozității, al interesului. Or, sînt profesori care contribuie la distragerea elevilor tocmai pentru că le fac observații în aceste situații, care sînt un mijloc adiacent ce poate contribui la întretinerea atenției.

U. Schiopu: Este greu să epuizezi acest amplu subiect. Nici nu a fost în intenția noastră acest fapt. Și aceasta cu atît mai mult cu cît sîntem de abia la începutul unei etape de seisme în metodicile diferitelor discipline. Tendința de modernizare a predării tuturor disciplinelor școlare, a manualelor, a sistemelor de învățare (la care s-a referit colegul nostru E. Fischbein) este expresia efortului de a schimba sistemul solicitărilor tradiționale din școli și de a găsi motive de captare mai multilaterale și mai profunde a atenției elevilor. Folosirea la lecții a mijloacelor audio-vizuale moderne, experimentarea învățămîntului programat etc. constituie pași în direcția angajării mai frontale a elevilor de diferite vîrste în procesul însușirii de cunoștințe, proces în care atenția reprezintă „cheia problemei”.

Red.: Mulțumim participanților la această discuție pentru interesul cu care au răspuns solicitării noastre. Toate cele spuse îi vor interesa desigur pe învățătorii și profesori, il vor stimula să reflecteze în continuare asupra acestor probleme, să găsească cele mai bune căi pentru mobilizarea atenției elevilor.

PROCEDEE

care înlesnesc

însușirea

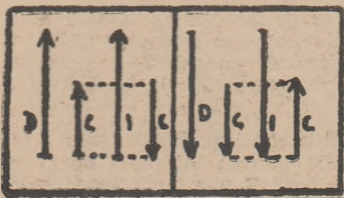
matematicii

Pentru ca elevii din clasele I—VIII să înțeleagă în adâncime disciplinele matematice și pentru a le stimula interesul față de studiu; lor, se impune să folosim metode și procedee variate, care să răspundă acestor cerințe.

Să ne oprim la un exemplu — ordinea efectuării operațiilor și întrebuintarea parantezelor. Elevii învață regula referitoare la efectuarea calculului înserate în paranteze și o aplică de obicei corect în exercițiile ce li se dau. Urmărind să-i fac să înțeleagă rostul parantezelor, ca să le arăt că aranjarea ansamblului de calcule în ordinea care duce la soluția căutată nu se realizează la întâmplare, că planul de rezolvare a problemei rezultă din succesiunea logică a faptelor. De aceea îi deprind cu stabilirea parantezelor — printr-o operație strict logică de împărțire a unei probleme complexe într-un număr de probleme simple — iar apoi să desfacă parantezele — operație convențională. În felul acesta ei înțeleg că nu parantezele sunt acelea care impun logica, ci judecata logică este aceea care impune parantezele.

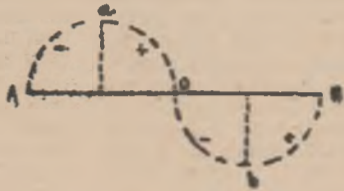
Stăruim mult și asupra calculului mental, care lămurește elevilor sensul operațiilor matematice și le este deosebit de necesar în practică. Nu mă mulțumesc cu exercițiile de acest fel recomandate în manuale, ci propun și eu însumi exerciții și probleme originale. De exemplu, menționind că 75 de gr dintr-un produs costă 3,30 lei cer să se afle cât costă 1 kg din produsul respectiv. În asemenea cazuri elevii sunt tentați să ia un creion pentru a calcula, părându-li-se că e vorba de un calcul destul de complicat. Dacă îi oprim, ei încearcă să folosească oral metoda reducerii la unitate, metoda proporțiilor etc. Le arăt că este mult mai simplu să recurgă la metoda artificiilor, căutând artificiu cel mai adecvat. De pildă: dacă 75 gr. dintr-un produs costă 3,30 lei, 750 gr. adică 3 pătrimi de kilogram vor costa 33 lei — de unde costul unui kilogram = 44 lei.

Pentru a întări caracterul intuitiv al predării, astfel încât să înlesnească înțelegerea în adâncime a fiecărei noțiuni predate, folosesc larg materialul didactic, iar la lecțiile pentru care nu există un asemenea material utilizez reprezentarea grafică. De pildă, pentru a lămurii elevilor ce se întâmplă cu cîntul atunci când și deîmpărțitul și împărțitorul cresc sau descreșc de același număr de ori, fac pe tablă schița care se vede mai jos.

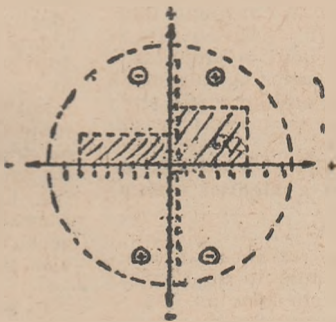
La fel, pentru a demonstra regula semnelor la clasa a VIII-a,

care au învățat despre axele de coordonate, următoarea figură:

și le arăt că, dacă un mobil are de parcurs o distanță AB pe drumul A a O b B, putem considera că segmentele Aa și Ob (care au tendința de a-l îndepărta mereu de AB) sunt negative, pe cînd segmentele aO și bB (care tind a-l readuce la semidreapta AB), sînt pozitive. Ducînd punctul B în A obținem un cerc cu 4 cadrane, cum se vede în figură. Aici se poate vedea că (+5). +4) formează un dreptunghi care ocupă o arie pozitivă, că (+2). (-7) formează un dreptunghi care ocupă o arie negativă — și așa mai departe.

Pentru regula semnelor împărțirii folosesc același cerc, întrucît împărțirea este o operație inversă înmulțirii. Atunci dreptunghiul de arie (-14) împărțit la una din laturi (-7) ne duce la rezultatul (+2) ș.a.m.d.

La geometrie, întrucît figurile pe care le folosim la lecții au o formă clasică, atrag atenția elevilor că în realitate se întîlnesc de obicei forme de limită mai puțin sesizabile. De exemplu, sînt cazuri în care se deosebește greu un dreptunghi de un patrat, un patrat de un romb, un dreptunghi de un paralelogram oarecare etc. De aceea îi îndrum să recunoască în toate cazurile formele figurilor și corpurilor geometrice ce-i înconjoară. Bunăoară, îi fac să sesizeze că un fir subțire de sîrmă, o monedă sau un disc decupat din hîrtie au forme cilindrice, că firul de sîrmă nu reprezintă așa cum sînt ei înclinați să creadă un segment de dreaptă, că discul decupat din hîrtie nu este un cerc etc.

Procedeele de acest fel ajută la înțelegerea profundă, neformală a matematicii și sporesc totodată interesul elevilor pentru studii disciplinelor ei.

Prof. ȘTEFAN CIMPEANU
Iasi

Opinii

Metodicile — sprijin prețios

Așteptate cu legitim interes, metodicile apărute în număr sporit în cursul acestui an școlar răspund unei necesități care de mult timp se face simțită nu numai în activitatea cadrelor didactice începătoare, dar și în a celor care au depășit de mult granițele anilor de definitivat. Îmbucurător este și faptul că publicarea acestor instrumente deosebit de necesare în activitatea instructiv-educativă a devenit o acțiune de largă perspectivă, pentru a răspunde cerințelor existente la toate obiectele de învățămînt. Epuiizarea metodicilor tipărite încă din primele zile ale apariției lor în librării solicită, după cum e și firesc, editarea lor în tiraje corespunzătoare.

Înmănunchind rodul muncii unor colective didactice, metodicile apărute pînă acum au stîrnit discuții utile în cadrul cercurilor pedagogice, al comisiilor metodice și, în ultimul timp, chiar în presa de specialitate. Este firesc să fie așa, întrucît ele se prezintă ca lucrări de sinteză care își propun să valorifice, de pe pozițiile sarcinilor puse de partid în fața cadrelor didactice, roadele experienței și gândirii pedagogice înaintate a școlii noastre.

Chiar și o simplă privire asupra conținutului metodicilor apărute este de ajuns ca să ne dăm seama că acestea (unele dintre ele reeditate), reușesc în general să cuprindă sistemul muncii didactice pe care învățătorii și profesorii trebuie s-o desfășoare în cursul anului școlar. Spre exemplu, recent apăruta „Metodică a predării limbii române în școala generală de 8 ani” elaborată de Institutul de Științe Pedagogice, prezintă față de ediția din anul 1955 serioase îmbunătățiri sub raportul structurii și conținutului, cerute de sistemul centric al predării, de atenția deosebită care se acordă în prezent exprimării corecte în scris și oral a elevilor. Lucrarea reflectă o largă informație, rezultat al activității directe în școală și al unor cercetări întreprinse pe bază de observație și experiment. Cei care o consultă găsesc aici sugestii privind felul cum se aplică problemele ridicate de didactica generală la specificul obiectului respectiv, în aspectele cele mai variate și mai importante ale limbii.

Și alte metodicile (de exemplu cele referitoare la predarea fizicii sau chimiei în școala generală de 8 ani, la predarea îndelungărilor practice sau a desenului în clasele I—IV, la instruirea practică a elevilor strungari-metale pentru școlile profesionale etc.) scot în evidență preocuparea de adaptare a logicii diverselor discipline de învățămînt la anumite cerințe didactice, folosind căi, procedee și forme specifice de organizare a procesului instructiv-educativ, de natură să asigure însușirea unor cunoștințe strict științifice. Lucrările respective conțin îndrumări și soluții concrete cu privire la predarea unor capitole sau lecții mai dificile. Bineînțeles că aceste indicații metodice nu pot fi preluate în mod mecanic. Dar, deși în activitatea instructiv-educativă nu pot exista în general rețete, tipare fixe care să se aplice întotdeauna, înfățișarea științifică a căilor pe care practica la catedră le-a scos la iveală ca mai potrivite pentru munca cu elevii constituie un punct de sprijin substanțial pentru cadrele didactice, stimulează activitatea lor creatoare.

Îndemnați de discuțiile pe tema metodicilor apărute în numerele mai recente ale

„Gazetei învățămîntului”, ne vom spune în continuare părerea și în legătură cu anumite deficiențe pe care le-am desprins din analiza unora din aceste lucrări.

Dacă ne referim la „Metodica predării zoologiei în școala medie de cultură generală”, vom constata în primul rînd faptul pozitiv că autorii au adunat un material bogat din experiența proprie sau a altor cadre didactice de aceeași specialitate. În același timp, această lucrare constituie, sub raportul deficiențelor, un exemplu tipic pentru ideea pe care vrem s-o acredităm: din totalul de 300 de pagini cît cuprinde întreaga lucrare, nu mai puțin de 183, deci aproape două treimi din volum, sînt dedicate părții introductive (formată din șase capitole) în care sînt tratate problemele generale ale procesului de predare a zoologiei. Metodicile propriu-zise a predării materiei de învățămînt (partea a II-a, cu două capitole), care ar trebui de fapt să formeze baza lucrării, îi sînt rezervate doar 117 pagini.

Întîlnim de fapt și în această lucrare, ca și în altele („Metodica predării istoriei la clasele I—IV ale școlii generale de 8 ani”, „Metodica predării geografiei”), o tratare prea extinsă a principiilor și metodelor de învățămînt, a formelor de activitate în afară de clasă și extracurculară ș.a., cu mai toate regulile și cerințele cunoscute din pedagogia generală, particularizate la respectivele obiecte de învățămînt, unele într-o formă destul de reușită, dar altele într-un mod artificial, forțat. Sînt și numeroase cazuri cînd explicarea anumitor metode sau principii de învățămînt nu evidențiază substanța lor pedagogică nici din punctul de vedere al semnificației generale, nici al modului cum se concretizează în predarea lecțiilor la un obiect. Formulările de genul acestea: „Metoda expunerii orale a materialului este una din metodele de bază în predarea geografiei, deoarece ea asigură conducerea de către profesor a lecției” (vezi „Metodica predării geografiei” pag. 25) — folosite în „explicarea” numeroaselor noțiuni, redate și multiplicat în mai multe variante, măresc în mod inutil numărul de pagini al primei părți a metodicilor.

Ne întrebăm de ce mai este necesar să demonstrăm cui va care funcționează la catedră, a urmat cursul de pedagogie generală în timpul anilor de studiu, s-a prezentat poate și la diversele examene de grad, că lecția este forma de bază a organizării procesului de învățămînt, așa cum face de pildă — ca să luăm un singur exemplu — „Metodica predării istoriei la clasele I—IV”. Se face în metodică respectivă o întregă pledoarie teoretică pentru a justifica acest lucru, apelîndu-se chiar și la Komenski, Pestalozzi, Ușinski. Or, pe învățătorul sau profesorul de la catedră îl interesează într-o metodică nu paginile în care se justifică acest adevăr devenit axiomatic pe baza cunoștințelor însușite anterior și a stagiului la catedră, ci dinamica lecțiilor în procesul predării cunoștințelor; nu aspecte teoretice structurale, cu exemplificări palide, ci aspecte practice, problemele complexe și variate de conținut în care se individualizează lecția pe parcursul predării materiei.

Trebuie să relevăm, ca observație principală, și faptul că nu există o unitate organizată între cele două părți constitutive din cuprinsul unor metodicile apărute. Aceasta se

întîmplă uneori chiar și acolo unde nu precumpănește, sub raportul proporției capitolelor, prima parte. De cele mai multe ori, în capitolele cu caracter practic, aplicativ se manifestă tendința unei înfățișări pur tehnice a modului de predare a cunoștințelor. **Comentariul pedagogic și psihologic incetează tocmai acolo unde este necesar și unde principiile și metodele de învățămînt trebuie să capete viață în mod concret.** Se oferă în felul acesta o viziune fragmentară a celor două părți; prima parte, cuprinzînd probleme generale, devine un fel de colecție de norme, principii, metode, activități în afară de clasă și extracurcular etc., din care profesorul poate lua în mod arbitrar — atunci cînd acestea nu se proiectează în sistemul unitar de prezentare a conținutului obiectului respectiv — ceea ce găsește la îndemînă sau îl tentează mai mult.

Pentru înlăturarea acestei deficiențe și pentru a obține o tratare mai extinsă și mai în adîncime a predării conținutului disciplinelor de învățămînt, precum și o creștere considerabilă a numărului de lecții practice, pot fi sugerate, după părerea noastră, două soluții, ambele desprinse din cîteva lucrări deja tipărite. Una din ele este cea adoptată în elaborarea „Metodicilor predării limbii române în școala generală de 8 ani” și „Metodicilor citit-seris, cititului”. În aceste lucrări autorii au renunțat total la tratarea într-o parte autonomă a unor probleme generale, ceea ce, credem, nu diminuează cu nimic valoarea metodicilor respective. Ei au avut însă grija de a particulariza problemele didactice generale și ale psihologiei învățării în aspectele concrete ale tratării logice a materiei.

Cealaltă soluție ne-o oferă metodicile predării fizicii și chimiei în școala generală de 8 ani, precum și „Metodica instruirii practice a elevilor strungari-metale” pentru școlile profesionale. Partea de început a acestor metodicile este succintă, substanțială, prezentînd ceea ce este predominant din didactica generală, aplicată la respectivele discipline de învățămînt. Autorii au acordat în același timp — în capitolele care formează partea a doua, deci nucleul lucrării — o pondere sporită înfățișării unui cît mai mare număr de lecții la aceste obiecte. Cu toate acestea li s-ar putea reproșa, privind problemele de analiză sub aspect general, că unele capitole din partea care conține îndrumările practice sînt oarecum rupte de prima parte, nu formează împreună cu aceasta un tot încheiat, unitar.

Desigur, problemele ridicate de metodicile apărute sînt deosebit de complexe și nu putem avea pretenția nici să le cuprindem ca enumerare în articolul de față. Semnalînd anumite lipsuri ale citorva dintre ele trebuie să avem în vedere și greutatea întîmpinate de unii autori, care nu au avut în egală măsură ca alții posibilitatea să se sprijine pe ediții apărute anterior, unele fiind realizări în prima formă.

Independent de toate acestea, analiza lucrărilor apărute duce în mod inevitabil la concluzia că metodicile și didactica generală constituie părți integrante ale unei singure clădiri științifice și că tratarea lor ca sistem reprezintă o condiție sine qua non a îmbunătățirii și, deci, a creșterii eficienței lor.

Conferențiar NICOLAE SIPOȘ
Lector VASILE V. POPESCU

PE CĂILE MODERNIZĂRII

Există evident, în școlile noastre, un climat deosebit de propice nașterii unor inițiative, adoptării unor puncte de vedere și preocupări înaintate în problemele modernizării procesului de învățământ. Un tur de orizont întreprins în câteva școli din țară a relevat numeroase preocupări, individuale sau colective, pentru abordarea în profunzime a problemelor modernizării, pentru găsirea celor mai bune căi de aplicare în învățământ a unor dintre descoperirile fundamentale ale științei și tehnicii, pentru integrarea acestora în cadrul unei metodici adecvate, orientată către realizarea cu randament sporit a obiectivelor fundamentale ale învățământului.

Vom prezenta, în cele ce urmează, câteva fapte întâlnite în școlile din Sibiu, care vorbesc despre strădania de a ieși din curba obișnuită a evoluției procesului de predare.

Căutări vii, documentare laborioasă

Colectivul didactic al Școlii medii nr. 3 din Sibiu este, în mod evident, un colectiv reprezentativ pentru varietatea și în același timp unitatea preocupărilor creatoare existente la ora actuală în școli. Efervescența căutărilor, documentarea laborioasă a membrilor lui se vădese atât pe planul fiecărei discipline, cât și pe ansamblul procesului instructiv-educativ. Școala a achiziționat constant în ultimul timp lucrări care tratează probleme din domeniul modernizării învățământului. Unele din aceste lucrări au fost și fixate pe bibliografii tematice. Pe lângă publicațiile pedagogice din țara noastră, o serie de reviste de învățământ de peste hotare, cu indicații asupra conținutului unor articole, ocupă un spațiu important în rafturile bibliotecii. Demnă de tot interesul este, de exemplu, documentația alcătuită în școală cu privire la utilizarea practică a tehnicii electronice în învățământ, la multiplele posibilități de utilizare a legăturilor radiofonice bilaterale emisie-recepție.

De altfel, stația de radio a școlii a devenit un veritabil centru de preocupări pedagogice. Pe lângă funcțiile obișnuite — de difuzare a unor programe educative și de transmitere a unor comunicări — stația este folosită și pentru înregistrarea unor emisiuni cu caracter didactic în vederea utilizării lor în predare, pentru „asistență” indirectă la lecții, care lichidează perturbările provocate în clasă de prezența străine și, totodată, ca material demonstrativ și ca mijloc de înarmare a elevilor cu deprinderi practice. (De exemplu elevii clasei a XI-a, după ce au studiat, la lecțiile de fizică, emisia și recepția radiofonică și au asistat la o serie de demonstrații în cadrul stației, au lucrat ei înșiși aici, transmitând și primind mesaje pe lungimea de undă de 850 m.)

Colectivul școlii caută să valorifice într-o măsură cât mai amplă și tehnica electronică audio — imprimarea electromagnetice. Magnetofonul este prezent tot mai des la lecțiile de limbi străine, de exemplu, unde se experimentează integrarea folosirii lui într-o predare activă, prin alternarea rapidă între model și pronunțarea elevilor, astfel încât să se asigure o repetare a structurii noi de atâtea ori până când se bătătoarește calea de formare a acesteia, așa-numitul sprachbahn. Înregistrările electromagnetice sînt utilizate tot mai larg și în activitatea comisiilor metodice pentru compararea procedurilor folosite la lecții și pentru determinarea celor mai bune dintre ele.

Experimentare în toate etapele lecției

Aceste preocupări de ansamblu sînt completate de preocupările care vizează predarea fiecărei discipline în parte. Am primit, în această privință, informații deosebit de interesante de la directorul adjunct al școlii, tovarășul Eugen Kazinczy, el însuși o figură reprezentativă pentru tînăra generație de conducători de școli, care se caracterizează mai ales prin îndrăzneala investigațiilor pe căi nebătătorite. „Analizînd forțele de care dispunem pentru modernizarea predării — ne-a spus tov. Kazinczy — am ajuns la concluzia că se impune să desfășurăm un atac din flanc întrucît o desfășurare frontală depășește încă, în prezent, nivelul posibilităților noastre. De aceea ne ocupăm, pe etape, de diversele laturi ale predării și educației, abordînd în primul rînd pe acelea pe care le putem rezolva mai lesne. În anul

școlar 1963—1964 am întreprins o cercetare cu privire la eficiența predării chimiei cu mijloacele „clasice”. Pe baza rezultatelor ei, în acest an am trecut la introducerea unor elemente de modernizare în lecțiile de chimie, pornind de la asigurarea unei baze didactico-materiale cât mai apropiate de cerințe. În prezent ne-am extins preocupările asupra fizicii și științelor naturale, ca și asupra limbilor străine, experimentînd variante noi alături de structurile obișnuite de predare a disciplinelor respective”.

Dorind să vedem cum stau lucrurile în domeniul chimiei, vizităm laboratorul instalat în școală pentru predarea acestei discipline. Complet reutilizat în ultimul an, laboratorul se înfățișează — bineînțeles la proporții didactice — ca o secție dintr-un institut de cercetări științifice. Mesașele de lucru, proiectate chiar în școală, sînt de altfel o adaptare a celor la care lucrează cercetătorii științifici, oferind fiecărui elev posibilități de participare la lucrările frontale. Asemenea lucrări se organizează acum în școală în toate etapele lecției — în predarea materialului nou, în fixarea și consolidarea lui, ca și la verificarea însușirii cunoștințelor. Procedeul acesta face să sporească mult gradul participării active a elevilor la lecție, îi determină să tragă ei înșiși concluzii cu caracter de generalizare pe marginea observațiilor făcute în cadrul experiențelor, să înțeleagă însemnătatea practică a acestora. Nu mai puțin important este faptul că utilizarea lucrărilor practice în toate etapele lecției dezvoltă curiozitatea științifică a elevilor, interesul lor pentru cercetare. Bunăoară, studiind azotul, elevii clasei a IX-a au efectuat o experiență simplă — obținerea din piatră de var și coacăz azotatului de amoniu, despre care știau că stă la baza obținerii de îngrășăminte complexe pentru agricultură. S-a stabilit astfel o adevărată punte de legătură cu practica, ceea ce a creat și condițiile pentru însușirea temeinică a problemelor teoretice ce urmau să fie studiate în continuare. Cunoștințele despre amoniac au fost înțelese în adîncime și datorită faptului că predarea lor s-a desfășurat concomitent cu lucrări frontale de obținere a amoniacului prin procedee de laborator, ca și de demonstrarea procedurilor industriale (unde au intrat în acțiune schemele și proiecția unui film care prezintă procesul de producție a amoniacului în uzine specializate). Consolidarea cunoștințelor s-a realizat tot prin intermediul practicii, efectuîndu-se lucrări pentru obținerea altor săruri de amoniu folosite pentru chimizarea agriculturii. În lecțiile următoare — în etapa în care elevii au trebuit să facă dovada însușirii cunoștințelor și deprinderilor dobîndite — ei au fost solicitați la o activitate care a îmbrăcat forma unei adevărate munci de cercetare: să recunoască, pe bază experimentală, diferite săruri de amoniu, să arate care este comportarea lor chimică, ce proprietăți practice au și să deducă de aici sfera utilizării lor în agricultură.

Cu deosebit de bune rezultate folosește profesoara Livia Panu „cercetarea științifică” în verificarea cunoștințelor. Am asistat la o asemenea „cercetare” în clasa a XI-a. Profesoara a pus în fața elevilor ei următoarea problemă: „Știînd că acetona se poate obține prin distilarea uscată a acetatului de calciu, ce materii prime existente în țara noastră pot fi utilizate în obținerea ei?” Pentru a da răspunsul corect, elevii au trebuit să recurgă la multe din cunoștințele lor anterioare. Ei au putut determina, pe baza acestor cunoștințe, trei căi — obținerea acetonei din gaz metan, din gaze de sondă și din piatră de var, ultima cale fiind urmată și experimental. Pentru primele două căi elevii au fost puși în situația de a descrie procese complexe, cuprinzînd 4—5 operații de înaltă tehnicitate.

Referîndu-se la acest fel de verificare a cunoștințelor, tov. Panu ne-a spus că a luat ca punct de plecare o concepție care ciștigă tot mai mult teren în didactica contemporană — aceea că lucrările de laborator constituie forma cea mai eficientă de îmbinare a practicii cu predarea teoretică. Aplicarea acestei concepții, organizarea unor sisteme unitare de lecții prevăzînd asemenea lucrări în toate etapele lor constituie un merit evident al colectivului de specialitate al școlii. După cum o arată

notele dobîndite pînă acum de elevi, metoda aceasta a și dat roade.

Pozitiv este și faptul că sistemul permite integrarea organică în predare a proiecției statice și a filmelor. Profesorii se plîng însă că uneori Arhiva națională de filme furnizează cu mare întîrziere și anapoda materialele solicitate.

Elemente vizibile de modernizare au pătuns și în predarea fizicii. Preocupărilor metodice în acest domeniu le corespunde de asemenea un cadru nou — laboratorul aflat în plină amenajare pentru a fi utilizat concomitent ca sală de demonstrații, de proiecții și de lucrări practice. Dacă asistați la lecțiile ținute aici, înțelegi deîndată concepția metodică a profesoarei Lia Onețiu: ea urmărește să-i conducă pe elevi, pe căi logice, către redescoperirea etapelor parcurse de știință în drumul spre formularea unei legi, a unui principiu. Iată, de pildă, o lecție de optică. La bancul optic, o parte din elevi proiectează imagini pe un ecran cu ajutorul unor lentile diferite, a căror distanță focală le e cunoscută. Observațiile sînt transpuse în scheme efectuate la tablă. În același timp se rezolvă prin scheme, pe caietele de notițe alte cazuri particulare. Apoi profesoara cere să se verifice, pe baza acestor observații, formulele lentilelor cu care s-au proiectat imaginile. În felul acesta elevii înțeleg necesitatea și utilitatea cercetării fiecărui fenomen în parte și își însușesc cu cunoștințe primite „de-a gata”, ei noțiuni care sînt cu atât mai trainice cu cît au fost „descoperite” de ei înșiși.

Valorificarea „rezervelor”

Nu numai la Școala medie nr. 3, dar și la celelalte școli din Sibiu domină concepția abordării „din flanc” a problemelor modernizării. Această situație — explicabilă în etapa de început în care ne aflăm în prezent — face ca la unele discipline (de exemplu istorie sau geografie) căutările să fie mai puțin avansate. Totuși, există încă numeroase „rezerve” care pot fi folosite. La geografie am consemnat în primul rînd posibilitățile de a utiliza emisiunile televiziunii din ciclul „În fața hărții”. Tot aici — ca și la istorie, de altfel — se poate folosi mai larg proiecția statică și cinematografică. Un exemplu bun de ceea ce se poate realiza în această privință îl constituie experiența profesorului de științe naturale Richard Schuller, de la Școala medie „Gh. Lazăr”.

Pasionat naturalist și virtuos fotograf, profesorul Schuller concurează, prin activitatea lui de realizare a unor diapozitive originale, activitatea unui studio de specialitate. El a confecționat pînă în prezent sute de diapozitive în alb-negru și în culori, care reproduc imagini ale monumentelor naturii patriei, ale unor fenomene geologice, ale diferitelor zone de vegetație specifică din țară și de peste hotare. În prezent profesorul Schuller se preocupă de realizarea unor diapozitive cu imagini microscopice înfățișînd organizarea internă a unor plante și animale.

O discuție pe care am purtat-o cu profesorii de matematică Laura Constantinescu și C. Petrișor a relevat că și în domeniul acestei discipline se poate face mai mult pentru modernizarea predării.

— Cred că este posibil să se insiste mai mult asupra introducerii în școala medie a unor cunoștințe de programare liniară, făcîndu-i pe elevi să vadă sfera largă a aplicării acesteia în practică — ne-a spus

tov. Constantinescu. În ceea ce mă privește, folosesc în acest scop probleme de genul următor, de pildă: „Se propun două tipuri de apartamente pentru o serie de blocuri aflate în construcție, cîrîndu-se să se aleagă soluția optimă pentru utilizarea cît mai rațională a unor anumite cantități de materiale, a utilajelor și a mîinii de lucru”. Prin rezolvarea unor asemenea probleme, elevii învață să recurgă în rezolvare la programarea liniară, pe baza căreia stabilesc soluția optimă.

— Există în prezent — a intervenit tov. C. Petrișor — și condiții pentru modernizarea predării geometriei. Cel mai important pas pe care-l consider necesar în această privință este de a folosi în transmiterea noțiunilor un limbaj unitar, bazat pe teoria mulțimilor.

Accesibilitate la orice nivel

În școlile sibiene nu numai profesorii din învățământul mediu caută să pună în concordanță conținutul disciplinelor — adesea calitativ nou, datorită recentelor cuceriri din ramura științifică respectivă — cu o metodică de o maximă eficiență, ci și cei din școlile generale de 8 ani.

Stimulați de profesoara Cornelia Forir, activă conducătoare a cercului pedagogic de specialitate, profesorii de matematică de la clasele V—VIII, de exemplu, caută soluții în acord cu pedagogia contemporană. Prin propriile lor investigații și experimente ei au ajuns la concluzia, care-și face tot mai mult loc într-o serie de studii recente de specialitate, că introducerea simbolurilor matematice începînd de la clasele mici constituie un element de natură să asigure unitatea și continuitatea predării disciplinelor matematice. Ca urmare, cercul a recomandat profesorilor să folosească larg asemenea simboluri la lecții. Problemele de semnare din materia pentru clasa a V-a, de pildă, cuprinzînd elemente de spațiu, viteză și timp, sînt rezolvate întii pe baza calculului literal, în care mărimile cunoscute și cele de aflat sînt notate cu litere, ceea ce permite realizarea unor structuri exprimate în formule literale.

Rezultatele acestei forme de predare, vădite în lucrările de control efectuate de elevi s-au dovedit superioare rezultatelor obținute la o clasă unde s-a folosit metoda clasică.

* * *

Dezvoltarea viitoare a preocupărilor de modernizare în școlile din orașul Sibiu este cheazășită de orientarea unitară către obiective cu perspectivă apropiată sau mai îndepărtată, stabilite în mod judicios, pe baza aprecierii forțelor existente, de către colectivul secției orașenești de învățământ. În munca ce se desfășoară în școli, în orientarea activității cabinetului pedagogic orașenesc, în ciclul de conferințe cu privire la problemele modernizării — pe care au fost invitați să le prezinte cadre didactice de specialitate din principalele centre universitare ale țării și cercetători științifici de prestigiu — pretutindeni recunoști unitatea și seriozitatea acestor preocupări. Este, după părerea noastră, o foarte importantă trăsătură pozitivă.

Turul nostru de orizont va continua într-un număr viitor, în care vom relata preocupări privind modernizarea învățămîntului existente într-o serie de școli din regiunile Brașov și Oltenia.

MIRCEA HERIVAN

În laboratorul de chimie al Școlii medii nr. 3 din Sibiu

Teme izvorite din cerințele concrete

Pornind de la ideea că succesul în munca educativă este asigurat atunci când școlile și familia acționează în comun, colectivul nostru pedagogic a inițiat, în strânsă legătură cu comitetul de părinți, o serie de măsuri menite să asigure o linie unitară în această direcție.

Am pornit, cum este și firesc, de la orientarea părinților asupra unor probleme concrete ale educației în familie. Experiența anilor anteriori ne-a arătat că eficiența expunerilor pedagogice care se adresează părinților este în mare măsură condiționată de alegerea temelor puse în discuție, ca și de modul în care sunt ele elaborate și prezentate. Am remarcat, bunăoară, că pe părinți nu-i interesează temele de pedagogie generală prezentate teoretic, ca de exemplu „Educația morală”, „Educația estetică”, „Educația prin muncă” etc. Se bucură în schimb de o largă apreciere temele cu o arie limitată, vizând aspecte concrete și imediate, izvorite din manifestările elevilor, ca și din atitudinea părinților față de aceste manifestări. De aceea am părăsit în acest an temele cu sferă largă, generală și ne-am îndreptat spre teme a căror sursă o constituie studiul realităților imediate și concrete.

Iată, de pildă, câteva aspecte constatate cu prilejul vizitelor la domiciliu, care au constituit izvoare de teme pentru discuții în cadrul lectoratului pentru părinți. Mai mulți profesori au observat că posibilitățile materiale mereu crescînde permit unora dintre părinți să satisfacă orice dorințe ale copiilor lor, chiar orice capricii. Evident, satisfacerea oricărui „nevoiu” invocate de copii generează la aceștia manifestări și deprinderi nesănătoase. Așa apar cochetăria exagerată, deprinderile de risipă, îngîmfarea etc. Toate acestea ne-au determinat să dezbaterem la lectoratul pentru părinți

probleme ca: „În ce măsură trebuie să satisfacă părinții dorințele copiilor”, „Spectacolele și cartea — importante mijloace educative” etc. Fiind bazate pe multe exemple concrete, discuțiile pe aceste teme au fost primite cu deosebit interes de părinți dovedindu-și în scurtă vreme eficiența.

Iată și un alt fapt izvorit din viață și pus în discuție la lectorat. Ținînd seama de exigența școlii față de învățură — principala îndatorire a elevilor — unii părinți au ajuns la concluzia că este bine să-i scutească pe copiii lor de orice treburi în gospodărie. „Nu-i dau nimic de lucru, numai să învețe” — spuneau unii. Evident, acest mod de a privi problema contravine principiului educației prin muncă. Ne-am propus să combatem o astfel de atitudine și în acest scop am pregătit o discuție cu tema: „Să-i obișnuim pe copii cu munca, să le dăm să muncească după posibilitățile lor”.

Se știe că aplicarea unui regim corect de recompense și pedepse are o puternică înfrîmîre educativă asupra elevilor. Însă și pe această linie se mai manifestă neajunsuri. Făgăduirea unor daruri pentru note bune, aplicarea de sancțiuni corporale pentru note slabe, acoperirea de către bunici a unor abateri ale nepoților etc. generează la copii atitudini nesănătoase. Iată de ce am apreciat drept utilă o discuție care să lămurească părinții în această problemă și am înscris în planul nostru tema: „Cum îi recompensăm și cum îi pedepsim pe copii”.

În ultima vreme am constatat, din discuțiile cu părinții elevilor din clasele V—VIII în special că mulți dintre ei observă cu surprindere schimbări în atitudinea și comportarea copiilor lor. Unii

declară chiar că „nu-și mai recunosc copiii”, că nu mai știu cum să procedeze cu ei, întrucît în timpină rezistență din partea lor atunci cînd aplică unele măsuri educative. Faptul este totuși firesc. În această etapă a dezvoltării lor, copiii prezintă anumite particularități psiho-fizice de care trebuie să se țină seama. Nu-i mai putem considera copii mici, după cum nu e bine nici să-i socotim mai maturi decît sînt în realitate. Am scotit de aceea ca tema „Manifestările, preocupările și psihologia preadolescenților” prezintă importanță deosebită pentru lămurirea părinților.

Pe lângă alegerea atentă a tematicii dezbătute în cadrul lectoratului pentru părinți, colectivul nostru pedagogic acordă o grijă deosebită formei pe care o îmbracă dezbaterile. Experiența ne-a arătat că abundența de teoretizări, ca și nota moralizatoare, cu caracter normativ a expunerilor, departe de a stîrni interesul părinților, îi îndepărtează. De aceea, ne biziim nu atît pe afirmații generale, cît pe fapte concrete, pe exemple din viață, prezentate plastic, convingător. Am constatat că stilul accesibil, direct, concluziile clare la care ne străduim să ajungem au un caracter cu adevărat convingător și îi determină pe părinți să întreprindă măsuri educative corespunzătoare. În aceeași măsură, discuțiile pe marginea expunerilor, schimbul de impresii, convorbirile intime ce urmează cu ocazia vizitelor la domiciliu au darul să apropie pe părinți de școală, îi stimulează să caute, împreună cu învățătorii și dirigintii, cele mai potrivite soluții pentru educarea copiilor lor

ROMULUS ȘICLOVAN
dirigintul școlii generale de 8 ani din comuna Ghioroc, raionul Lipova

Dirigintii de la Școala de 8 ani din comuna Corășint, raionul Arad vizitează adesea pe elevi acasă, purtînd discuții apropiate cu părinții acestora

Relații bazate pe încredere reciprocă

Aplecată asupra foi albe de hirtie, profesoara Virginia Corcotei, diriginta clasei a X-a „B” de la Școala medie nr. 1 din Piatra-Neamț își alege cu grijă cuvintele. Se adresează mamei unuia din elevii ei, care locuiește într-o localitate vecină. Știe din îndelungată sa experiență de pedagog că nu orice observații pot trezi ecou în sufletul unui părinte. Băiatul, inteligent și vioi, este slăbiciunea mamei. E de-ajuns să-i explice că nu din vina lui a obținut o notă proastă — și mama îl crede imediat. După ea, de situația nemulțumitoare la învățură a băiatului sînt vinovați întotdeauna alții. Nu-i ușor deci s-o convingi pe această mamă că trebuie să fie mai exigentă cu fiul ei. Și e cu atît mai greu cînd trebuie să faci aceasta prin scris. Diriginta ar vrea să stea de vorbă nemijlocit cu mama elevului. Știe că atunci ar găsi cuvinte convingătoare, ar face-o să înțeleagă că greșește și că, cu cît își va da mai repede seama de greșală și o va înlătura, cu atît va putea să-și ajute mai bine copilul. Iată de ce o invită prin scrisoare, călduros și stăruitor, să vină la școală pentru o discuție.

Și iată-le acum stînd de vorbă, în cancelaria școlii. Discuția durează de aproape două ceasuri. Diriginta știe că cel mai bine o vor convinge pe mama elevului ei faptele. De aceea se ferește să-i spună generalități. În schimb, îi arată cum stau concret lucrurile. Din tonul ei cald, apropiat, din atitudinea ei plină de grijă pentru copil, pentru felul cum se va dezvolta în viitor, mama înțelege că îi vorbește un om care vrea cu adevărat s-o ajute. Încrederea ei este cîștigată — și asta e lucrul principal. La sfîrșitul convorbirii, ajung amîndouă la o hotărîre: mama, întrucît are această posibilitate, va rămîne o lună lângă băiat, la gazda acestuia. Îl va supraveghea îndeaproape, ținînd în același timp legătura cu diriginta, ca să controleze spusele lui.

În clasa tovarășei Corcotei sînt însă cîteva zeci de elevi, toți aflați la vîrsta cînd își formează caracterul, convingerile. Școala face foarte mult pentru ei în această direcție. Dar diriginta știe că un rol cît se poate de însemnat îl au și părinții, că fără ei munca școlii nu poate duce la rezultatele dorite. De aceea a căutat să-i cunoască bine pe părinții tuturor elevilor săi. Nu numai din ședințele organizate la

școală, ci mai ales din vizitele făcute de ea acasă, la fiecare elev în parte. Astfel de vizite au ajutat-o nu o dată să lege cu părinții relații durabile, bazate pe încredere reciprocă, care au determinat stabilirea celor mai bune căi comune, în școală și în familie, pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor.

Cum ar fi putut de pildă să-l influențeze pe Nicolae dacă nu i-ar fi cunoscut părinții? Oameni tineri, instruiți, aceștia au dorit să statornicească între ei și fiul lor relații prietenești și nu și-au dat seama că, la un moment dat, au trecut dincolo de limita admisă între părinți și copii. La adăpostul acestor relații, băiatul a rezervat învățurii, sub privirea „înțelegătoare” a părinților, ultimul loc. Furat de sport, de lectură, de activitatea pe care o desfășoară la cercul de sculptură, Nicolae a uitat că este și elev. Discuțiile dirigintei cu părinții i-au ajutat însă la vreme pe aceștia să pună ordine în programul lui. Și nu numai atît. Diriginta a reușit să-i convingă pe părinți că atitudinea justă față de copii presupune nu numai înțelegere, ci și exigență.

Pe o poziție cu totul diferită s-au situat într-o vreme părinții lui Dan. Asprimea excesivă, pretențiile de multe ori nejustificate, depășind puterile copilului, l-au îndepărtat pe acesta de propriul lui părinte. A devenit închis, refractar, neîncrezător în forțele lui. A fost nevoie de mult tact și putere de convingere pentru restabilirea unor relații normale. Dar tovarășa Corcotei n-a dat înapoi în fața greutăților și, perseverînd, a izbutit să găsească și de astă dată drumul pînă la înțelegerea părinților.

Munca cu părinții ridică în fața dirigintei probleme complexe. Trebuie să țină seamă de susceptibilitatea fiecăruia, să corecteze părerile nejuste ale unora, să tempereze „zelul” altora. Dar experiența ei de ani de zile și, mai ales, măiestria ei de pedagog priceput o ajută să găsească de fiecare dată tonul potrivit, cuvîntul menit să inspire încredere. Petrecîndu-și multe din ceasurile libere printre părinții elevilor săi, ea izbuteste să facă din fiecare un colaborator apropiat al școlii, un factor cu adevărat activ în munca plină de însemnătate a pregătirii tineretului pentru viața

M. ANDREI

„Ședință” cu părinții

Ședință cu părinții elevilor clasei a VI-a, la Școala de 8 ani din Bratca, raionul Aleșd.

Tovarășa dirigintă anunță că va vorbi despre situația disciplinei. Aha! iată ceva interesant. Își spun cei de față. Și se pregătesc să asculte cu atenție. Dar... — Dumneata ești tatăl lui... se adresează diriginta primului părinte dintr-un capăt al clasei. Da, merge! Ce să spun? Nu face cine știe ce năzbîții, dar ar trebui să te mai ocupi de el!

— Dumneata — se adresează altui părinte — ai venit pentru... (și numește alt elev). Să pui mina pe nua și să-i dai cîteva, că nu-i prea bun!

— A dumitale e disciplina, merge, nu pot să zic nimic — se adresează în continuare mamei unei eleve.

În acest moment, în clasă intră un părinte. Omul salută și dă să se așeze într-o bancă.

— Dumneata ești tatăl lui... îl ia în primire tovarășa dirigintă. Nu acolo, în banca din fund! Acolo! Nu, dincolo! Acolo stă copilul dumitale!

Omul se așează stînjinit în locul ce îi este indicat. Da, nimic de zis, aici e ordine. Fiecare părinte ocupă locul în care stă copilul

lui. Ingenios procedeu: dacă nu cunoști bine părinții, așa îi poți identifica fără greșală. Și apoi, să simți și ei că sînt la școală...

— Dumneata — se adresează mai departe diriginta părintelui care urmează la rînd — să știi că fiul dumitale este foarte rău. Să pui mina pe curea și să-i tragi, știi, să-l usture!

Părintele, simțînd privirile celor din jur ațintite asupra lui, mormăie ceva a justificare, dar tovarășa dirigintă trece la următorul.

— A dumitale, ce să spun, e foarte cuminte, cum o pui așa stă. Dacă o pui cu mîinile în sus (și exemplifică, făcînd un gest corespunzător) așa stă; dacă o întorci cu capul într-o parte, așa o găsești cînd vii. Ce să spun, sînt mulțumită de ea. În schimb, pe al dumitale — da, da, de dumneata e vorba

— arată diriginta spre banca din fundul clasei — l-am prins jucînd în timpul orei un joc cu bilețele. Nu-i cine știe ce, eu nu sînt contra să joace, le dau voie, dar nu în timpul orei. Vezi să-i atragi atenția.

Părintele căruia i s-a făcut această observa-

ție rămîne foarte nedumerit. Lui nu i se pare chiar atît de „nevinovată” ocupația fiului său. Ar vrea să discute cu tovarășa dirigintă dar nu are cum, căci atmosfera se întuneacă din nou.

— Dumneata ești tatăl lui... Aha!... Hm... Da...

Din ton, din pauzele semnificative, ca și din încruntătura sprîncenelor, se vede repede că aici lucrurile stau rău de tot. Părinții sînt neliniștiți: oare ce „tratament pedagogic” se va mai recomanda? Nuiaua și cureaua fuseseră indicate pentru cazuri evident mai ușoare. Acum ce va urma? Și iată că tovarășa dirigintă, după ce prinde în săgeata privirilor pe nefericitul părinte, dă sentința, accentuînd fiecare cuvînt:

— Al dumitale ar merita să iei frînghia, s-o uzi bine, și așa, cu frînghia udă să-i dai!

Bietul părinte pleacă capul copleșit de vitregia naturii care i-a hărăzit un astfel de fiu. Căutînd ajutorul școlii, încearcă să spună: „Păi să vedeți, mai faceți și dumneavoastră ceva cu el”.

— Eu?! Sare ca arsă tovarășa dirigintă. Eu nu folosesc bătaia! Asta e o metodă pe care s-o

folosiți dumneavoastră, acasă...

Iată acum situația la învățură. Diriginta citește mediile fără multe comentarii. Doar cînd ajunge la vreun patru se simte dator să dea explicații: „Probabil n-a fost atent, i-a pus o întrebare, l-a prins în ofsaid și gata, l-a atîns”.

Părinții se miră — pentru ce li se înșiră mediile? Doar sînt trecute în carnetul elevilor și ei le cunosc. Altciva i-ar fi interesat, dar din păcate...

Cînd li se dă în sfîrșit, și lor cuvîntul, mai nimeni nu îndrăznește să spună nimic. Nu-i de glumă cu tovarășa dirigintă! Doar unul încearcă timid să arate că școala ar trebui să arate părinților cum să-și educe copiii și cum să-i ajute să învețe bine, nu cum să-i bată. Dar tovarășa dirigintă e sigură pe părerea ei: — Ba, eu sînt de părere că bătaia, acasă, e foarte bună.

Noroc că asemenea „păreri” au dispărut în general din școlile noastre. Și bine ar fi să dispară și de la Școala de 8 ani din Bratca!

CONSTANTIN AGAFICIOAIE
Delureni, raionul Aleșd

Prof. Arcadie Mihăescu, com. Miorcani, raionul Săveni, pornind de la un caz concret ne cere lămuriri cu privire la scăderea notei la purtare.

Răspuns: Regulamentul școlii de cultură generală precizează, în art. 110, că notele la purtare se stabilesc de învățătorul sau dirigintele clasei. „Cazurile în care învățătorul sau dirigintele apreciază purtarea unui elev cu notă mai mică de „7” — se menționează în regulament — sînt prezentate în consiliul pedagogic, pentru cunoașterea de către tot personalul didactic a cauzelor care au determinat scăderea notei la purtare, stabilirea măsurilor ce trebuie luate în comun în vederea îmbunătățirii comportării elevului și fixarea notei la purtare. Motivele pentru care s-a scăzut nota la purtare sub „7” se consemnează în procesul verbal al ședinței consiliului pedagogic.”

Așadar, dacă dirigintele a fost de părere ca nota la purtare a elevului să nu fie mai mică decît „7”, el nu trebuia să prezinte cazul în consiliul pedagogic, cum s-a întâmplat în împrejurarea relatată de dv.

Cum se procedează atunci cînd cazul trebuie prezentat în consiliul pedagogic? Acest lucru se arată în art. 37 din regulament: Sancțiunile de la punctele „a” și „b” înscrise în articolul 36 (observația din partea învățătorului, profesorului, dirigintelui sau a directorului, observația în fața colectivului clasei și consemnarea ei în jurnalul clasei) se aplică de către învățător, profesor, diriginte sau director; cele prevăzute la punctele „c” (chamarea și muștrarea elevului în fața consiliului pedagogic), „d” (admonestarea elevului în fața întregii școli și mutarea disciplinară dintr-o clasă în altă clasă paralelă), „e” (eliminarea pe timp limitat de 1—3 zile — pentru elevii claselor IX—XII), „f” (aminarea susținerii examenului de absolvire sau de maturitate pentru sesiunea următoare), „g” (exmatricularea din școală — pentru elevii claselor IX—XII) se aplică de director, în urma examinării faptelor elevului în consiliul pedagogic, pe baza referatului motivat al dirigintelui (învățătorului). Sancțiunile de la punctul „c”, „e”, „f” sînt însoțite de scăderea în mod corespunzător a notei la purtare (pînă la „6”), în

funcție de gravitatea abaterii. Exmatricularea aduce scăderea notei la purtare sub „6”.

Din cele scrise de dv. rezultă că nu s-au respectat cu strictețe prevederile regulamentului în problema scăderii notei la purtare și de aceea — așa cum apreciați și dv. — hotărîrea luată s-ar putea să nu fie cea justă.

Un grup de cadre didactice din com. Mogoșești, raionul Pașcani, ne cere lămuriri în legătură cu activitatea culturală a cadrelor didactice.

Răspuns: Regulamentul școlii de cultură generală precizează că sarcinile ce revin personalului didactic în cadrul activității culturale se stabilesc de către directorul școlii în consiliul pedagogic. Volumul acestor sarcini depinde de nevoile și condițiile locale (într-o comună cu mulți intelectuali și cu școală mare, desigur volumul acestor sarcini va fi mai mic pentru fiecare cadru didactic). Sarcinile culturale nu trebuie stabilite procedînd la împărțirea matematică pe cap de om. Trebuie să ținem seama și de volumul de sarcini profesionale pe care le are fiecare profesor, ca și de munca pe care o desfășoară pentru pregătirea lui de specialitate. Este firesc, așadar, să se aibă în vedere studiul fără frecvență al unor pedagogi în facultățile care îi pregătesc pentru învățămînt, obligațiile profesionale — în școală sau pe linia secției de învățămînt — starea sănătății etc.

Directorul școlii este obligat să controleze activitatea culturală desfășurată de personalul didactic, să cunoască ce activități desfășoară acesta zilnic, modul cum sînt duse la bun sfîrșit sarcinile în acest domeniu.

Prof. Sandu Horea din satul Felna, comuna Ighiu, raionul Alba ne întreabă dacă este indicat să chemăm la ore pe părinții unor elevi mai slabi, pentru ca aceștia să cunoască nemijlocit pregătirea fiilor lor.

Răspuns: Cadrele didactice trebuie să se bucure de încrederea deplină a părinților, pentru a nu fi nevoite de probe la fața locului privind pregătirea fiilor lor. Procedul nu este recomandabil și din cauză că determină turburarea orei de curs. De altfel, Regulamentul școlii de cultură generală face precizări în acest sens la art. 255.

CĂRȚI

Lucrări noi pentru studiul limbilor moderne

„Gramatica limbii ruse” (pentru uz școlar) de M. Popescu, L. Dudnicov și L. Solcănescu, apărută recent, cuprinde două capitole mari: 1) Unele probleme de ortografie și ortoepie și 2) Morfologie.

Definițiile date în manual, în majoritatea cazurilor corecte, se caracterizează prin claritate și concizie. Se fac multe comparații interesante și utile între limba studiată și limba maternă, o serie de cunoștințe sînt ilustrate cu scheme și tabele sugestive (de pildă, cele referitoare la genitivul plural al substantivelor, la particularitățile în formarea pluralului substantivelor, la exprimarea vrstei, orei, datei etc.). Pentru o cit mai bună însușire a materialului acesta este prezentat în mod variat. De exemplu, prepozițiile sînt prezentate o dată pe cazuri, cînd se enumeră sensurile și funcțiile principale ale cazurilor cu prepoziții, iar apoi într-un capitol separat intitulat „Prepoziții”, unde sînt sistematizate din punctul de vedere al exprimării diverselor funcții sintactice. Oportune sînt și observațiile cu privire la

particularitățile redării în limba română a diverselor categorii gramaticale ale limbii ruse.

În general manualul are multe calități, care permit să i se dea o apreciere pozitivă.

În același timp, însă, se întînesc unele erori, inexactități, lipșuri, ca și afirmații discutabile. De exemplu, la pag. 11, în loc de *desinență* se vorbește de *terminație*. La pag. 12 este prezentată lista unor prefixe care pot schimba înțelesul unor cuvinte. Așa cum sînt însă prezentate aici sensurile prefixelor, ele se pot referi numai la verbele de mișcare (cum de altfel se și indică la pag. 104). Ar fi trebuit fie să se indice valorile acestor prefixe în general, fie să se scoată această temă, care se repetă la pag. 104. La pag. 21 trebuia evitată afirmația categorică care prezintă cazurile instrumentale și prepozițional ca fiind caracteristice numai limbii ruse. La pag. 34 apare afirmația incompletă că genitivul singular se întrebuintează după „numerele de la 2 la 4”, deși abia la pag. 64 această problemă este complet elucidată. Clasificarea adjectivelor este pre-

zentată în mod defectuos: „calificative și relative” (pag. 44). În realitate, atît adjectivele calitative (impropriu denumite calificative) cît și cele relative, pot fi calificative (adjectivele calificative fiind adjective propriu-zise care arată însușiri ale obiectelor. Este omisă cu desăvîrșire problema dificilă a întrebuintării pronumelui negativ cu prepoziție. În definierea participiului și a gerunziului (pag. 106 și 112) se arată că ele sînt „în limba rusă, ca și în limba română, forme verbale”. Trebuia specificat că în limba română, ele sînt moduri verbale. De asemenea, nu se amintește deosebirea esențială în utilizarea gerunziului în limbile rusă și română — întrucît în limba rusă subiectul gerunziului nu poate fi decît subiectul propoziției, nu se pot utiliza gerunziile în propoziții de genul: am văzut-o *întrînd* la școală.

Inadvertențele pe care le mai cuprinde încă manualul nu prejudiciază însă aprecierea pozitivă de ansamblu.

Lector univ.
MIRCEA GHEORGHIU

înșușirea conștientă a unei limbi străine de către elevi, însemnătatea conversației pentru dezvoltarea vorbirii copiilor în limba respectivă și se acordă atenție formării automatismelor în vorbirea elevilor.

Sînt descrise în același timp și o seamă de procedee prin care atenția elevilor poate fi întreținută mai ușor la lecție și prin care poate fi dezvoltat interesul acestora față de limba străină ca obiect de învățămînt. De asemenea, se dau exemple concrete de lecții, prezentîndu-se planuri

pentru lecții întregi sau fragmente ale lor, în scopul de a se lămurii o serie de probleme de ordin practic ale predării.

Alături de explicații în legătură cu metoda predării principalelor compartimente ale limbii — ca lexicul, gramatica, citirea sau scrisul — se tratează pe larg și numeroase probleme de principiu ale predării ca: dezvoltarea exprimării orale, problema comparației cu limba maternă, structura și caracteristicile lecțiilor etc.

I. BETIȘU
Reșița

NEGRU PE ALB

În manualul de geografie al clasei a IV-a, la lecția despre populația R.P.R. citim: „Dacă împărțim cele 18.633.000 de locuitori la suprafața țării, aflăm desimea populației pe 1 km²...” (pag. 78).

Să vedem ce părere au în problema numărului locuitorilor autorii manualului de clasa a V-a. Aici, la pag. 58, citim: „Locuitorii țării sînt în număr de 18.681.000...”

Dar autorii manualului de clasa a VIII-a ce spun? La pagina 132, ei afirmă următoarele: „Pînă în anul 1962 numărul populației a crescut la 18.651.000 de locuitori...”

Dezorientați de acest șir contradictoriu de cifre, căutăm să ne luminăm recurgînd la ajutorul manualului de clasa a XI-a. Se pare însă că sîntem urmăriți de ghinion. Într-adevăr, de aici aflăm că populația țării noastre este de 18.813.000 locuitori.

Așadar, nu numai că diferiții autori de manuale sînt în divergență unii cu alții, dar chiar același autor — în speță tov. Claudiu Giurcănescu — își schimbă părerea în funcție de manualul la care lucrează și crede util să dea la clasa a VIII-a o cifră, iar la clasa a XI-a, alta.

Mai mult, ca autor al manualului de clasa a VIII-a afirmă că țara noastră ocupă locul 8 în Europa în ordinea numărului populației, pe cînd ca autor al manualului de clasa a XI-a ne trece pe locul 9. Și măcar de s-ar opri aici! Dar nu: în manualul de clasa a VIII-a ne spune că numărul comunelor din R.P.R. este de 4.290, iar în cel de clasa a XI-a de 4.203.

S-ar putea presupune că ne referim la manuale apărute în ani diferiți și că aceasta este cauza acestor „fluctuații”. Dar lucrurile nu stau așa. Toate manualele la care ne referim au apărut în același an — 1964.

Oare să fie atît de dificilă problema consemnării unor date exacte încît rezolvarea ei să comporte altele încurcături? Doar recensămîntul din 1963 specifică pentru populația R.P.R. cifra de 18,8 milioane locuitori. N-ar fi cel mai simplu să fie folosită în toate manualele această cifră, menționîndu-se că ea se referă la data de 1 iulie 1963 și că există o tendință de creștere continuă a populației?

După corespondențele prof. VASILE POPOVICI și LAURENȚIU MADVAL

„REVISTA DE PEDAGOGIE”

nr. 3, martie 1965
În sumar:

STUDII ȘI CERCETĂRI

Ștefan Bîrsănescu: Institutele pedagogice de trei ani și specificul lor.

Bernard Grigoriu, Didina Bărbulescu: Unele considerații în legătură cu determinismul în pedagogie.

Gheorghiza Fleancu: Cu privire la procesul educării disciplinei conștiente la elevi.

Dumitru Salade: Contribuții la metoda orientării profesionale.

Mihai Epuran și Georgeta Chiriță: Înșușirea cunoștințelor la lecțiile de educație fizică.

George Văideanu: Inspectia școlară, activitate științifică de studiere, de apreciere și de perfecționare a procesului instructiv-educativ.

CONSULTAȚII-DISCUȚII

Maria Popescu: Concluzii la discuția privind organizarea și desfășurarea orelor de dirigînte

Maria Roșca: Contribuția textelor

literare la formarea concepției științifice despre lume la elevi.

Nicolina Bădici: Din experiența activității mele privind obținerea succesului la învățătură de către elevii din clasa I.

DE PESTE HOTARE

Bianca Eradu: Secolul XX și problemele educației estetice.

CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE

Ion Vlăciu: „Educatorul și sănătatea copilului”.

Constantin Pufan: Revista „I problemi della pedagogia”.

„NATURA”

nr. 2, martie-aprilie 1965
În sumar:

STUDII ȘI NOTE

I. Ujvari: Dunărea — caracteristici hidrologice

R. Dimitrescu: Structura geologică a zonelor oceanice cu arcuri insulare

P. Cotet, I. Băcănaru: Regiunea Banat. Caracterizare geografică.

A. Crîngu: Dezvoltarea teritorială a orasului Medgidia.

* * *: Repartiția zăcămintelor de minereuri pe teritoriul R.P.R.

P. Giștescu: Asupra originii lacurilor sărate din Cîmpia Română.

METODICA

V. Poșteangă, I. Spătaru: Preocupări pe linia creșterii eficienței lecțiilor de geografie.

V. Bozac, El. Mîndrușca: Folosirea lecțiilor de geografie a cunoștințelor de biologie și geologie

* * *: Recapitularea la geografie.

Gh. Teodorescu: Itinerar de excursie interregională.

SĂ NE CUNOAȘTEM PATRIA

C. Gheorghiu: Monumente ale naturii în culoarul Muresului.

Gh. Neamtu: Popas la Sf. Gheorghie-Delîță

M. Donciu: Masivul Ciucas.

PE HARTA LUMII

* * *: Cîteva date referitoare la harta politică a lumii în anul 1965.

C. Hubert: Cu navele rominești pe mările și oceanele lumii.

* * *: Locuințe tipice și materiale de construcție în diverse regiuni ale globului.

CRONICA

M. Popescu-Spineni: Henri Hondius și geografia rominească acum 323 ani.

RECENZII

PATRIA MEA

Versuri: N. Constantinescu

Muzica: prof. T. Bordeianu

CORESPONDENȚA

FĂGĂRAȘ

Colectivul didactic de la Școala medie nr. 2 din Făgăraș manifestă o deosebită preocupare pentru orientarea profesională a viitorilor absolvenți. Nu de mult, ne comunică prof. Maria Pop, la această școală s-a organizat o adunare cu părinții elevilor clasei a XI-a, la care au fost de față toți profesorii claselor respective. Referatul prezentat cu acest prilej a subliniat rolul important care revine școlii și familiei în orientarea profesională a elevilor, în îndrumarea lor spre o meserie potrivită cu aptitudinile lor. În continuare referatul a arătat părinților ce a întreprins școala în această privință. S-a vorbit, bunăoară, despre vizitele organizate în întreprinderi, despre discuțiile purtate cu elevii la orele de dirigiență etc. Totodată părinții au fost informați asupra profesiunilor pe care școala le crede indicate pentru fiii lor.

La adunare au luat cuvântul și numeroși părinți de diferite profesii care au subliniat că omul poate fi folosit societății numai muncind acolo unde este nevoie de el, unde poate da cel mai bun randament.

ZIMNICEA

Aceeași preocupare pentru orientarea profesională a elevilor o manifestă și cadrele didactice din școlile raionului Zimnicea. De curând, ne informează profesoara Ileana Delcea, secția de învățământ a raionului a inițiat o consfătuire pe această temă la care au participat dirigenții claselor a VIII-a și a XI-a, profesori, directori de școli. Participanții la consfătuire au asistat la o oră de dirigiență la clasa a VIII-a, cu tema „Ce drum îmi voi alege după absolvire”.

SIGHETUL MARMĂȚIEI

Numeroase acțiuni organizează în vederea orientării profesionale a elevilor de clasa a VIII-a și Școala generală de 8 ani nr. 3 din Sighetul Marmăției, regiunea Maramureș. După cum ne informează prof. L. Petre, în cadrul orelor de dirigiență au fost discutate cu elevii o serie de teme ca: „Muncă, izvor de fericire și bunăstare”, „Frumusețea muncii din uzine și fabrici” etc. De asemenea, în ultimul timp dirigenții claselor a VIII-a au făcut cunoscute elevilor și părinților lor meseriile către care se pot îndrepta, au organizat vizite într-o serie de întreprinderi din oraș și întâlniri cu muncitori fruntași în întrecerea socialistă.

CRÎNGUL — TURNU MĂGURELE

Tov. Andrei Gr. Ursu, directorul Școlii generale de 8 ani din comuna Crîngul, raionul Turnu Măgurele, ne scrie despre numeroasele acțiuni pe care le-a inițiat colectivul școlii în vederea unei strînse colaborări cu familia. Astfel, în afară de discuțiile ce se poartă cu părinții în cadrul ședințelor din școală sau al vizitelor la domiciliu, profesorii și învățătorii se preocupă și de buna organizare și desfășurare a lectoratelor pentru părinți. În ultimul timp la aceste lectorate au fost dezbătute temele „Colaborarea școlii cu familia, factor important în buna desfășurare a procesului instructiv-educativ”, „Ce reprezintă nota și cum trebuie ea privită de părinți”, „Cum pot ajuta părinții pe elevii rămași în urmă la învățătură” etc. Strînsa colaborare a școlii cu familia a avut drept rezultat îmbunătățirea situației la învățătură și disciplină a elevilor.

TUDOR VLADIMIRESCU-GALAȚI

De curând, ne comunică profesorul Tiberiu Stegărescu, la Școala medie din comuna Tudor Vladimirescu, raionul Galați s-a dezbătut în ședința consiliului pedagogic tema „Personalitatea profesorului”. Referatele prezentate cu acest prilej, cit și discuțiile purtate pe marginea lor au arătat că în mare măsură prestigiul profesorului, autoritatea și influența sa, rezultatele pe care le obține în activitatea la catedră se datoresc trăsăturilor personalității sale. Tocmai de aceea, s-a subliniat în consfătuire, învățătorul, profesorul trebuie să manifeste o grijă mereu sporită pentru perfecționarea pregătirii sale, pentru comportarea sa. Consfătuirea a contribuit astfel la sporirea exigenței cadrelor didactice față de propria lor activitate, la sporirea răspunderii lor în muncă.

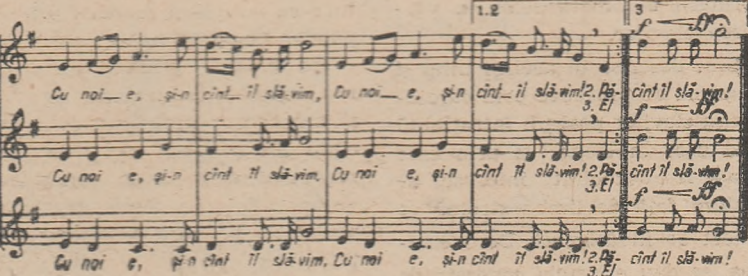
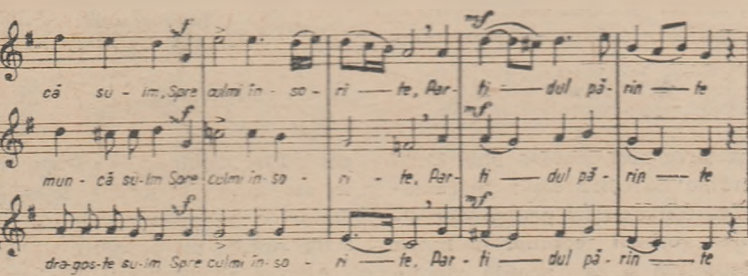
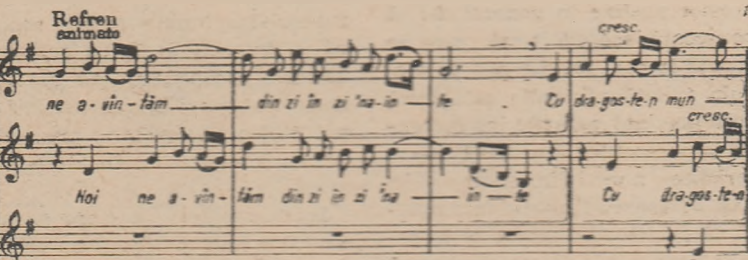
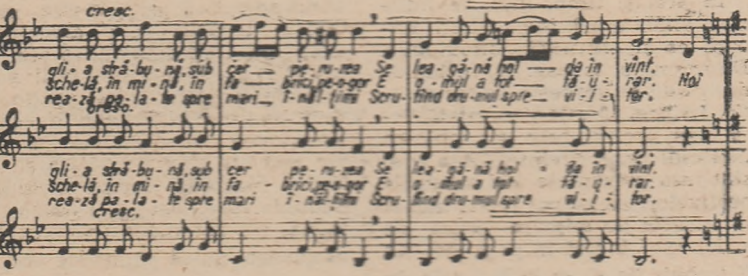
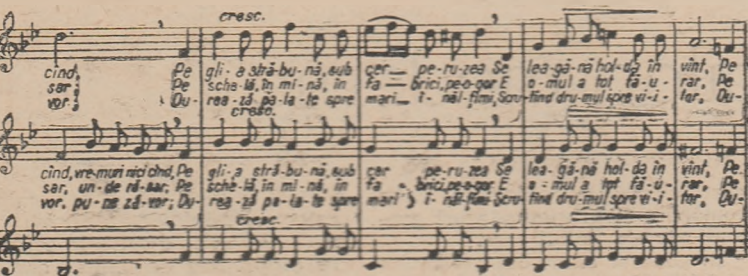
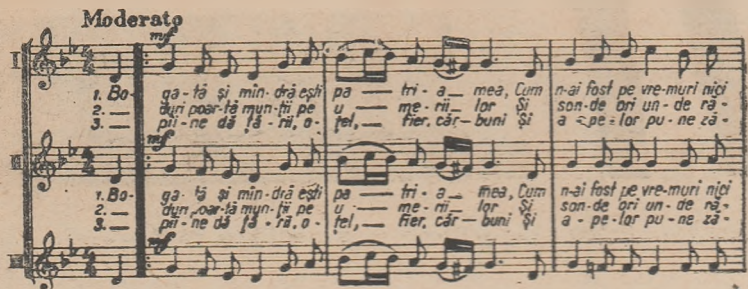
BOLINTINUL DIN VALE

Secția de învățământ a raionului Titu, ne informează tov. I. Protopopescu, a inițiat, de curând, un curs pentru ajutoarele de educatoare din grădinițele de copii ale raionului. Cursul a cuprins 12 lecții, predate de educatoare cu experiență. Iată câteva din temele acestor lecții: „Formarea deprinderilor igienice și de comportare civilizată la preșcolari”, „Cum se organizează activitățile de educație fizică”, „Igienă clădirii și a mobilierului grădinițelor de copii” etc. Lecțiile au fost însoțite de un bogat material ilustrativ.

TURNU MĂGURELE

Profesorul A. Bogdan de la Școala medie „Unirea” din Turnu Măgurele ne scrie despre consfătuirea bibliotecarilor de la școlile medii și elementare din regiunea București, care a avut loc de curând. Cei peste 40 de bibliotecari participanți la consfătuire au făcut un interesant schimb de experiență. Astfel bibliotecara Școlii medii din Răcari a prezentat un referat cu tema: „Cum se realizează verificarea completă a activității unei biblioteci școlare”, iar bibliotecara Școlii medii din Alexandria a vorbit despre metodele pe care le folosește pentru îndrumarea lecturii elevilor.

În încheierea consfătuirii bibliotecarii au audiat, pe bandă de magnetofon, un montaj literar despre viața și opera lui Tudor Arghezi și au vizitat expoziția organizată de biblioteca Școlii medii „Unirea”, intitulată „Tudor Arghezi, poet al poporului”.

Bogată și mindră ești patria mea,

Cum n-ai fost pe vremuri nîcî nicîcînd.

Pe glia străbună, sub cer peruzea

Se leagănă holda în vînt.

Pe glia străbună, sub cer peruzea

Se leagănă holda în vînt.

Refren :

Noi ne avîntăm din zi în zi-nainte

Cu dragoste-n muncă suim

Spre culmi însorite. Partidul părinte

Cu noi e, și-n cînt il slăvim,

Cu noi e, și-n cînt il slăvim.

Păduri poartă munții pe umerii lor

Și sonde oriunde răsar;

Pe schele, în mină, în fabrici, pe-ogor,

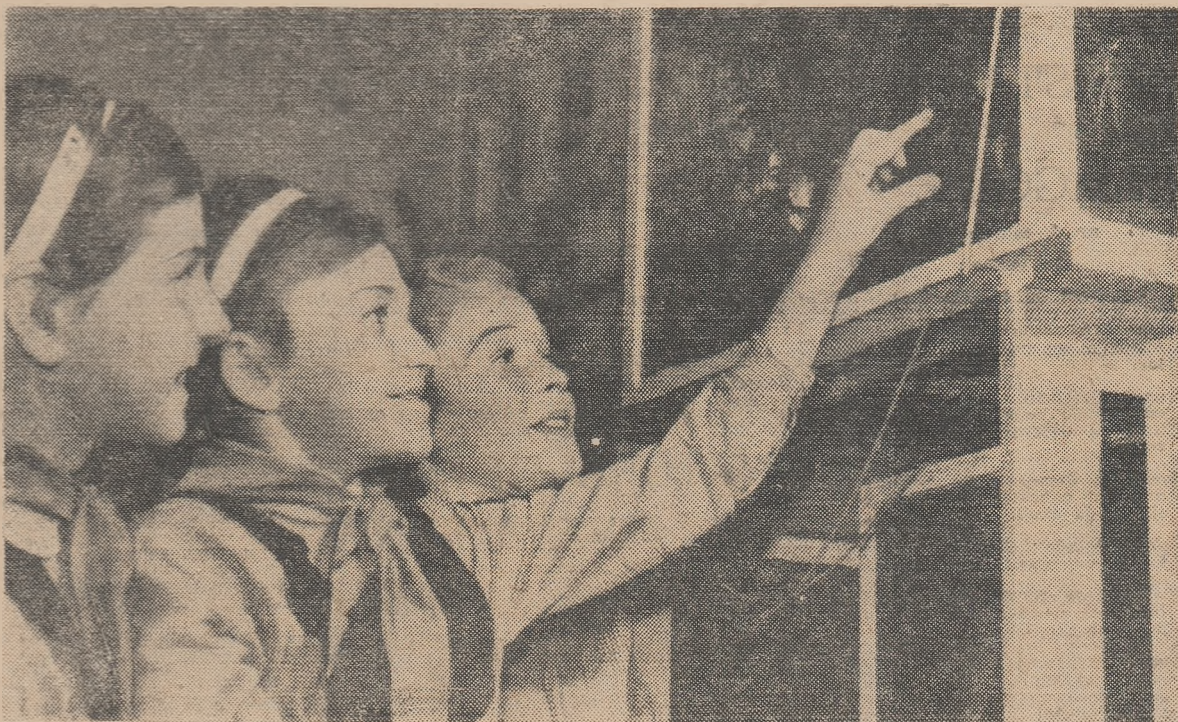
E omul a tot făurar

El piine dă țării, oțel, fier, cărbuni

Și apelor pune zăvor;

Durează palate spre mari înălțimi,

Scrutînd drumul spre viitor.

La Casa pionierilor din Tg. Mureș